

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра економічної та соціальної географії

На правах рукопису

НІКОН ОЛЬГА ЄВГЕНІЇВНА

**ВДОСКОНАЛЕННЯ СХЕМИ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ МІСТА
ЛУЦЬК НА ОСНОВІ ПЕРЦЕПЦІЙНОГО СПРИЙНЯТТЯ ЙОГО
МЕШКАНЦІВ**

Спеціальність: 106 «Географія»

Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування

Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

ПУГАЧ СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ,
доктор географічних наук, професор

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол №__

засідання кафедри економічної та соціальної географії

від _____ 2025 р.

Завідувач кафедри

_____ доц. Погребський Т. Г.

ЛУЦЬК - 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	8
1.1. Районування міського простору	8
1.2. Міське планування та містобудування.....	9
1.3. Популярні урбаністичні концепції	11
1.4. Вернакулярні райони	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЦЕПЦІЙНОГО СПРИЙНЯТТЯ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ЛУЦЬКА ЙОГО МЕШКАНЦЯМИ	17
2.1. Соціологічне дослідження мешканців міста Луцьк	20
2.1.1. Аналіз результатів анкетування №1 «Комунікація із Луцькою міською радою»	20
2.1.2 Аналіз результатів анкетування №2 «Проблеми районів міста Луцьк»	22
2.1.3. Візія розвитку міста Луцька та запит мешканців на зміни	27
2.2. Аналіз результатів анкетування №3 «Вернакулярні райони»	28
2.3. Поділ міста Луцьк на вернакулярні райони на основі перцепційного сприйняття його мешканцями	32
РОЗДІЛ 3. ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ В РОБОТІ ЛУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	40
3.1. Аналіз інформаційного порталу комунікації громади і пропозиції покращення.....	40
3.2. Стратегія розвитку громади: акценти та рекомендації для покращення ..	44
3.3. Інтеграція мапи вернакулярних районів у структуру офіційного сайту Луцької міської ради та її практичне використання	47
3.4. Пропозиції щодо реалізації та функціонування ресурсу з інтеграцією штучного інтелекту	50
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	63

АНОТАЦІЯ

Нікон О. Є. **Вдосконалення схеми просторового планування міста Луцьк на основі перцепційного сприйняття його мешканців**

Випускна кваліфікаційна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія». – Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, 2025.

У магістерській роботі досліджено теоретичні основи просторового планування, районування міста та перцепційного сприйняття міського середовища, включаючи вернакулярні райони та урбаністичні концепції.

Проведено емпіричний аналіз перцепційного сприйняття міського простору Луцька його мешканцями на основі трьох опитувань (30 респондентів), що дозволило виділити вернакулярні райони міста з оцінками безпеки, комфорту та запитами на розвиток.

У роботі визначено можливості застосування отриманих результатів у практиці міського управління. Зокрема, показано, як мапа вернакулярних районів може доповнювати наявні системи комунікації міської ради (зокрема сервіс 15-80), підсилювати інструменти участі, служити індикатором комфорту та потреб різних частин міста. Запропоновано підходи до інтеграції вернакулярної мапи в геопортал міста та офіційний сайт Луцької міської ради, що відкриває можливість перетворення перцепційних даних на практичний аналітичний ресурс для прийняття рішень у сфері благоустрою, просторового розвитку та міської політики.

Ключові слова: перцепція, схема просторового планування міста, вернакулярні райони, ментальні мапи, комунікація з владою, урбаністика, Луцьк.

ABSTRACT

Nikon O. E. Improving the spatial planning scheme of Lutsk city based on the residents' perception

Graduation qualification work of the second (master's) level of higher education in the specialty 106 "Geography" – Lesya Ukrainka Volyn National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Lutsk, 2025.

The master's thesis explores the theoretical foundations of spatial planning, city districting, and the perceptual perception of the urban environment, including vernacular areas and urban concepts.

An empirical analysis of the perceptual perception of the urban space of Lutsk by its residents was conducted based on three surveys (30 respondents), which allowed us to identify the vernacular areas of the city with assessments of safety, comfort, and development needs.

The master's thesis opportunities for applying the results obtained in urban management practice. In particular, it shows how a map of vernacular areas can complement existing city council communication systems (in particular, the 15-80 service), strengthen participation tools, and serve as an indicator of comfort and needs in different parts of the city. Approaches to integrating the vernacular map into the city's geoportal and the official website of the Lutsk City Council are proposed, opening up the possibility of transforming perceptual data into a practical analytical resource for decision-making in the field of urban improvement, spatial development, and urban policy.

Key words: perception, city spatial planning scheme, vernacular areas, mental maps, communication with authorities, urban studies, Lutsk.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Луцьк – одне з найстаріших міст України, що розташоване у Волинській області та є її адміністративним центром. Воно зберегло багатий історико-культурний спадок і водночас рухається у напрямку розвитку та покращення міського середовища по новим урбаністичним практикам. Проте має вагомий недолік – згідно з публічними дослідженнями та опитуваннями, спостерігається низький рівень довіри та неефективна комунікація між мешканцями та місцевою владою.

Враховуючи те, що Україна перебуває в процесі імплементації норм та стандартів ЄС у сфері управління населеними пунктами: підвищення прозорості, відкритості та залучення громадян до прийнятих рішень; важливість побудови тісної та відкритої комунікації між міською владою та громадою набуває підвищеної актуальності. Крім того, після завершення війни очікуються нові соціальні виклики і у разі недосконалого управління може зростати ризик затягування відповідей та рішень, що неприйнятно позначитися на стабільності та розвитку міста та громади загалом.

Тому актуальність даної теми полягає у необхідності вдосконалення управління містом, зокрема шляхом пошуку та впровадження нових інструментів ефективної комунікації з мешканцями.

Мета дослідження. Метою роботи є розроблення та обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення схеми просторового планування міста Луцьк на основі аналізу вернакулярних районів з метою підвищення функціональної ефективності, комфортності та якості міського простору.

Для досягнення поставленої мети нами було визначено такі **завдання**:

- уточнити теоретико-методичні підходи до географічного дослідження вернакулярних районів;
- провести анкетування щодо перцепційного сприйняття території міста Луцьк його мешканцями;

- обґрунтувати поділ міста на основі вернакулярних районів в контексті взаємодії з громадою та управління містом;
- запропонувати органам місцевого самоврядування нові способи взаємодії з громадськістю на основі вернакулярних районів.

Об’єкт дослідження – територія міста Луцьк.

Предмет дослідження – вернакулярне районування території міста Луцьк.

Наукова новизна роботи. Запропоновано поділ міста на райони, який базується на вернакулярних районах, що враховує сприйняття населення. Розроблено концептуальну модель інтеграції ментальних карт мешканців у процес адміністрування, що вперше застосовано на прикладі міста Луцьк.

Джерелами інформаційного забезпечення дослідження слугували різноманітні літературні джерела, матеріали Луцької міської ради (звіти, стратегія розвитку міської територіальної громади тощо), генеральна план-схема та схема зонування території міста, а також урбаністичні дослідження, проведені громадськими організаціями, які активно працюють у Луцьку, зокрема проєкт Urban Vision Lutsk, ініційований ГО «Алгоритм дій», «Місто.Перезавантаження» та «Urban Reform».

Теоретико-методологічну основу дослідження складають праці вчених: М. Д. Гродзинського, О. Ю. Гродзинської, В. В. Мирошниченка, Є. Сарапіни, О. Л. Дронової, О. Ю. Кононенко, О. М. Гнатюка, К. В. Мезенцева, а також відомих іноземних дослідників у сфері містобудування, урбанізму та перцепційного сприйняття міста W. Zelinsky, L. Halprin, K. Lynch, J. Jacobs, Yi-Fu Tuan та R. Florida.

Для досягнення поставленої мети було застосовано комплекс методів наукового дослідження: індукцію, дедукцію, синтез, порівняльний аналіз, математико-статистичні та графічні методи, картографічне моделювання, а також метод соціологічного анкетування, що дозволяє зібрати кількісні та якісні дані про сприйняття, ставлення та проблеми мешканців міста.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці та впровадженні ефективних інструментів управління містом Луцьк на основі поділу міста на райони, що забезпечить покращення комунікації між міською владою та мешканцями. Запропоновані інструменти моніторингу стану районів можуть бути використані Луцькою міською радою для оптимізації процесів управління, підвищення прозорості та доступності інформації, а також для активізації участі громади у прийнятті рішень. Рекомендації адресовані структурним підрозділам міської ради, відділу комунікації, департаментам планування та розвитку міста, а також громадським організаціям, що працюють у сфері урбаністики та місцевого самоврядування. Впровадження результатів сприятиме підвищенню рівня довіри мешканців, покращенню якості життя, а також більш ефективному використанню ресурсів громади. Процес впровадження передбачає розробку відповідних нормативних документів та впровадження цифрових сервісів, при цьому можливе оформлення актів впровадження за участю представників Луцької міської ради та партнерських організацій.

Апробація роботи. Результати дослідження відображено у матеріалах ІХ та Х Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р. та 15-16 травня 2025 р.) «Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів».

Обсяг і структура роботи. Випускна кваліфікаційна складається із вступу, чотирьох розділів, висновку, списку використаних джерел (54 найменування), додатків (6). Загальний обсяг роботи становить – 83 с., у тому числі основна частина – 55 с.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТА СПРИЙНЯТТЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

1.1. Районування міського простору

Районування міського простору є складним, але ключовим завданням сучасного урбаністичного планування. Воно структурує управління великими населеними пунктами, оптимізує розподіл ресурсів та підвищує ефективність взаємодії влади з громадою. Цей підхід набуває особливої актуальності в умовах децентралізації та європейської інтеграції України.

Вважається, що для кращого керування містом можна застосувати поділ його території на певні райони. Подібно поділу областей на райони, це покращить ефективність управління, дозволить зосереджувати більше уваги на проблеми різних частин міста і скорішого їх вирішення. Також це може допомогти активізувати громадян, адже тоді розвиток буде націлений на райони, в яких вони безпосередньо живуть, а не на все місто загалом.

В Україні, станом на 01.01.2020 налічується 24 міста з районним поділом, це Горлівка, Донецьк, Дніпро, Запоріжжя, Житомир, Кам'янське, Київ, Кременчук, Кривий Ріг, Кропивницький, Луганськ, Львів, Макіївка, Маріуполь, Миколаїв, Одеса, Полтава, Сімферополь, Суми, Харків, Херсон, Черкаси та Чернігів [18]. Ця одиниця адміністративно-територіального поділу прописана в Конституції України (Розділ IX, ст.132-133, XI ст. 140-141). Згадується в Юридичній енциклопедії Шемшученко Ю. С., як «адміністративно-територіальна одиниця України. Утворюється у межах великих міст з метою оптимізації вирішення загальноміською територіальною громадою питань місцевого значення та більш ефективного управління містом». А також в ЗУ «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України», а саме в ст. 3, 9, 15, 16. В Україні для керування районами міста створюється відповідний орган – районні ради [33].

Схожа адміністративно-територіальна одиниця є в сусідній країні Польщі і має назву «Дільниця міста» (пол. *Dzielnica miasta*), і також не наявна у всіх містах. При цьому, районні ради міст Польщі, на відміну від відповідних органів в Україні, не мають статусу юридичної особи. Тобто, вони є більш залежними від міської ради. Дані органи в Польщі переважно виконують інформаційні, консультативні та інші функції, а депутати районів здебільшого займаються збором інформації та опитуванням мешканців про проблеми свого району. В Україні схожим займаються органи самоорганізації населення [11].

Отже, районування міського простору є ключовим інструментом оптимізації управління великими містами, що сприяє ефективному розподілу ресурсів та активізації громадської участі, особливо в умовах децентралізації України.

1.2. Міське планування та містобудування

Містобудування – наука і практика організації та формування основного життєвого середовища людини й суспільства в часті й просторі [23].

Містобудування є складним і багатогранним процесом, що охоплює розробку стратегій для організації простору в містах і регіонах. Ця практика включає в себе аналіз потреб населення, економічних ресурсів, екологічних умов та соціальних аспектів життя. Міське планування має на меті створення стійких, функціональних і життєздатних міських середовищ, які відповідають вимогам сучасності та забезпечують комфортне проживання для мешканців [13; 16].

Воно є критично важливим для розвитку міст і регіонів, оскільки визначає, як буде використовуватися територія, які функції виконуватимуть різні зони та як забезпечити інтеграцію між ними. Це дозволяє уникнути хаотичної забудови, яка може призвести до соціальних та екологічних проблем[13].

Містобудівна діяльність охоплює роботу державних органів, органів місцевого самоврядування, а також фізичних і юридичних осіб у таких сферах: 1) планування розвитку територій і населених пунктів; 2) визначення способів використання земельних ділянок; 3) проектування, будівництво та реконструкцію об'єктів нерухомості з урахуванням інтересів громадян, суспільних і державних потреб, а також національних, історико-культурних, екологічних і природних особливостей територій і населених пунктів [23].

Проте, містобудування визначається не тільки законодавчими органами та їх діяльністю, але й роботою вчених різних галузей у визначенні головних теорій для будування населених пунктів.

Завданнями містобудування часто є виокремлення ідей, як спланувати певний міський каркас, та чим він має бути об'єднаний, які об'єкти головними, що найбільш відповідатиме потребам сьогоденного суспільства та часу загалом. Часто розглядаються питання ролі культури, історії, комунікацій чи інфраструктури в структурі міста [1].

Вчені, які розглядають питання містобудування, часто звертаються до економіки та історії, з чого виходить – міське планування вимагає мультидисциплінарного підходу, оскільки воно охоплює різні аспекти: і економіку, і соціологію, і архітектуру, і екологію, і політику тощо. Це означає, що фахівці з різних сфер повинні працювати разом для досягнення спільних цілей [1].

Суспільна участь є важливою складовою міського планування. Включення думок і побажань місцевих жителів у процес прийняття рішень сприяє соціальній інклюзивності та покращує взаємодію між мешканцями і владою. Коли громада активно залучена до обговорення проектів і ініціатив, це не лише підвищує легітимність рішень, але й покращує їх реалізацію [25].

Отож, розвиток міського планування як прогресивної форми просторово-економічної трансформації вимагає впровадження новаторських підходів та стратегій. Це включає інтеграцію різних аспектів життя міста – економіки,

соціальних питань, екології тощо – для створення комплексної системи управління.

1.3. Популярні урбаністичні концепції

Урбаністичні концепції є невід'ємною частиною сучасного підходу до розвитку міст, оскільки вони формують візію того, яким має бути міське середовище для задоволення потреб суспільства. Урбаністика як наука вивчає взаємодію між людьми, простором і ресурсами, зосереджуючись на створенні комфортного, функціонального та стійкого середовища. Вона поєднує архітектурні, соціальні, економічні та екологічні аспекти, що дозволяє розглядати місто як складну систему [24; 32].

Такі концепції тісно пов'язані з міським плануванням, але виходять за його межі. Якщо планування здебільшого зосереджується на технічних аспектах організації простору, то урбаністика додає до цього соціокультурний і гуманістичний вимір. Наприклад, такі підходи, як "новий урбанізм", акцентують увагу на змішаному використанні територій, розвитку громадських просторів та створенні інклюзивних середовищ. Це дозволяє не лише оптимізувати просторове використання територій, але й сприяти соціальній згуртованості та економічній активності [49].

Урбаністика також приділяє значну увагу культурному аспекту розвитку міст. Збереження історичної спадщини, розвиток культурної інфраструктури та підтримка локальної ідентичності є важливими елементами багатьох сучасних концепцій. Це не лише сприяє туристичній привабливості міста, але й формує почуття належності у його мешканців.

Звичайно, урбаністичних концепцій та загалом концепцій міст існує багато, проте сучасні зосереджені та тісно пов'язані із цілями сталого розвитку.

Серед найпопулярніших урбаністичних концепцій виділимо такі:

1. Об'єднана група концепцій інтегрованого розвитку України: Ефективне місто (розвиток економіки, яка була б конкурентною), Інклюзивне

місто (Рівні умови доступу мешканців до усіх послуг), Інноваційне місто (Створення умов для розвитку людського капіталу), Зелене місто (Не тільки про екологічний стан, а також про відповідність цілям сталого розвитку), Комфортне місто (Акцент на покращення інфраструктури), та Активне місто (Створення і підтримка середовища для дозвілля та самореалізації).

2. Smart City. Єдиного визначення концепції немає, але основа – впровадження сучасних технологій, цифровізація інформації тощо. Звичайно, при цьому першочерговими є шлях до «виконання» цілей сталого розвитку. Британський інститут стандартів (BSI) визначає таке місто, як «ефективну інтеграцію фізичних, цифрових і людських систем в штучно створеному середовищі з метою забезпечити стійке, благополучне і всебічне майбутнє для громадян» [52].

3. 15-хвилинне місто. Головна суть цієї концепції – усі необхідні заклади та місця відпочинку знаходяться у пішій доступності яку можна пройти, приблизно, за 15 хв. Попередницею є концепція міст-садів, яка існувала ще у 1800-х роках. Дослідники та урбаністи більш схиляються до застосування цієї концепції для районів в населених пунктах, а не цілих міст. Звичайно, є багато критиків цього, які стверджують, що тоді міста перетворюються у певну «в'язницю», в якій людина замикається в одному просторі [48; 12].

4. Компактне місто. Ця концепція передбачає створення міського середовища з високою щільністю забудови та змішаним використанням території. Вона виникла як відповідь на проблеми, пов'язані з субурбанізацією, коли міста розростаються в ширину, що призводить до збільшення залежності від автомобілів і зниження якості життя. Основна мета компактного міста – забезпечити зручний доступ до основних послуг і інфраструктури, зменшуючи при цьому потребу в тривалих поїздках. Самі яскраві приклади такої концепції відображаються в містах Амстердам та Копенгаген [14].

Існує безліч інших концепцій розвитку міст, але багато з них є більше ідеями або фантазійними уявленнями, ніж чіткими напрямками, за якими можна будувати або трансформувати міста та їхні частини. Окрім

урбаністичних концепцій, існують різноманітні набори пріоритетів, які можуть слугувати основою для розвитку сучасних міст. Проте кожна країна, уряд чи місцева влада визначає власні принципи та підходи до планування, враховуючи специфіку свого регіону, соціально-економічні умови та культурні особливості.

Хоча урбаністичні концепції міського розвитку можуть варіюватися, їх успішна реалізація залежить від здатності адаптувати ці ідеї до конкретних умов і потреб місцевих спільнот. Це вимагає гнучкості у підходах до планування та готовності враховувати змінювані виклики сучасності.

Не варто також забувати, що ключовим аспектом сучасних урбаністичних концепцій є залучення громади до процесу прийняття рішень. Це дозволяє врахувати реальні потреби мешканців і забезпечити більшу легітимність запроваджених змін. Тому сучасне планування міського простору неможливе без перцепції.

У межах просторового планування важливо враховувати не лише функціональні параметри забудови, а й те, як міське середовище сприймається мешканцями. Відчуття безпеки, доглянутості та «свого» простору напряду впливають на те, чи люди користуються вулицями, дворами, громадськими просторами, чи, навпаки, уникають їх. Саме тому в урбаністиці сформувався ряд теорій, що пояснюють взаємозв'язок між фізичною формою міста та соціальною поведінкою. Вони є важливим підґрунтям для сучасного просторового планування. Найпопулярнішими та тими, які дійсно виправдались на практиці, є такі ідеї та теорії:

- Теорія розбитих вікон. Вона стверджує, що дрібні ознаки занедбаності (розбиті шибки, сміття, графіті, поламани лавиці тощо) сигналізують «ніхто не несе відповідальності», що зменшує відчуття безпеки й підвищує толерантність до порушень. Якщо ж середовище підтримується в доглянутому стані, це стримує асоціальну поведінку й підсилює готовність мешканців користуватися простором та піклуватися про нього [47];

- Концепція «defensible space» (захищеного простору) Оскара Ньюмана. Її основна ідея полягає в тому, що правильно спроектовані двори,

під'їзди, проходи й напівприватні зони сприяють неформальному контролю з боку мешканців. Чіткі межі, хороша проглядовість, логічні маршрути руху та відсутність «глухих» закутків зменшують імовірність асоціальної поведінки. Таким чином планування виступає не лише як «фон», а як активний інструмент формування відповідальності за простір [41];

- Підхід CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design) – запобігання злочинності через проєктування середовища. Він пропонує набір принципів: *природний нагляд*, освітлення, прозорі огорожі, активні перші поверхи; *природний контроль доступу*, зрозумілі маршрути, фізичні й візуальні бар'єри там, де не потрібно пересуватись; *територіальне підкріплення*, малі архітектурні форми, відмінності покриття; *утримання й догляд*, прибирання, ремонт, тобто, повна протилежність «розбитим вікнам»; *цільове укріплення*, замки, домофони, контрольований доступ, де потрібно підсилені двері та вікна. Планувальні рішення, прийняті без урахування цих принципів, можуть створювати «мертві зони», де люди почуватимуться незахищено, навіть якщо формально інфраструктура присутня [35];

- Ідея «очі на вулиці» (Джейн Джейкобс): вулиця сприймається безпечнішою там, де є активні перші поверхи, вікна, балкони, кафе, невеликі крамниці, а не суцільні глухі фасади чи високі паркани. Змішана забудова, поєднання житла, роботи та відпочинку в межах пішої доступності формують сталі потоки людей протягом дня й вечора, що підсилює як об'єктивну, так і суб'єктивну безпеку. Для просторового планування це означає, що важливо думати не лише про розміщення житла чи доріг, а й про створення активних фронтів вулиць і точок тяжіння [37];

- Теорія повсякденної активності та екологічної кримінології наголошують на ролі маршрутів і «звичних траєкторій» людей: злочини, конфлікти чи, навпаки, активне життя концентруються в певних типах місць – на перехрестях маршрутів, зупинках, у перехідних зонах між житлом та промисловими чи рекреаційними територіями. Для планувальників це сигнал, що потрібно уважно працювати саме з цими «вузлами»: забезпечувати

освітлення, зручні зв'язки, публічні простори, а не залишати їх випадковими проміжними просторами [46].

Отже, сукупність цих теорій показує, що просторове планування не може обмежуватися розподілом функцій на карті. Воно повинно враховувати сприйняття безпеки, читабельність середовища, наявність «якорів» повсякденного життя та потенційних «мертвих зон». Там, де ці аспекти ігноруються, зростає ризик формування територій, які мешканці уникають, не відчувають своїми й не готові за них відповідати. Там же, де планування інтегрує принципи захищеного простору, «очей на вулиці» та запобігання злочинності через дизайн, з'являються передумови для більш комфортного, безпечного й соціально активного міського середовища. Багатьом цим ідеям та теоріям є підтвердження в різноманітних наукових публікаціях тощо.

1.4. Вернакулярні райони

Разом з популярністю перцепційного підходу розвивається також поділ міста на вернакулярні райони (насправді він відбувається постійно жителями та гостями міста) [19].

Вернакулярні райони – це ті території, які є результатом аналізу їх сприйняття населенням [31]. Їм також дають назву «популярні» або «повсякденні». Вони формуються через процеси самоорганізації на локальному рівні, що відбувається через механізм ідентифікації та співвіднесення мешканців із місцем їхнього проживання, роботи та відпочинку. Сформована територіальна ідентичність дає змогу сприймати район як уявну структуру, що поєднує символи та асоціації, пов'язані з його історичним, культурним і етнічним підґрунтям. Ці райони не мають чітких меж та можуть накладатись один на одного [19; 28].

Варто зазначити, що метод вернакулярних районів здійснюється не стандартним способом, коли за основу береться певна таксономічна одиниця, яку за різними показниками групують і об'єднують, а навпаки. Тобто, спочатку

створюється образ/легенда району, а потім вже він накладається на мережу реальних територіальних одиниць [19].

Вернакулярні райони класифікують за різними критеріями, що відповідають особливості їх формування. По-перше, можна виділити райони, які базуються на історичних місцевостях або планувальних одиницях міста, таких як житлові масиви чи промислові зони. По-друге, існують райони, що сформувалися навколо важливих територій або центрів, де зосереджені певні міські функції, наприклад, площі, ринки, університети або транспортні вузли. По-третє, до вернакулярних районів відносять території, які є однорідними за своєю ключовою функцією: до них можуть належати парки, ботанічні сади та території промислових підприємств. Також можна виділити райони, що характеризуються специфічною соціальною чи культурною ідентичністю, наприклад, етнічні квартали або історичні райони з особливими традиціями [19].

Існують також думки, що вернакулярні райони є більш адекватним поділом міст, аніж поділ за певною критерієм, адже в другому варіанті таких районів може бути виділено безліч. Тобто, це певним чином вирішує основну проблему – пошук єдиного критерію, який може дати зовсім різні результати. Говорячи ж про важливість узгодженості з жителями – в цьому поділі вона застосовується максимально, адже за основу береться сприйняття населенням [28].

Виокремив дане районування та дав йому назву ще у 1973 році, американський географ У. Зелінський, найбільш відомий працями з культурно-географічного районування США [53]. Питанням та проблематикою вернакулярних районів займаються такі українські вчені, як М.Д.Гродзинський, О. Ю. Гродзинська, В. В. Мірошніченко, Є. Сарапіна, О. Л. Дронова, О. Ю. Кононенко, О.М. Гнатюк. Зокрема Кононеко та Гнатюк розробили методику виділення вернакулярних районів на основі аналізу ментальних карт [15].

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЦЕПЦІЙНОГО СПРИЙНЯТТЯ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ ЛУЦЬКА ЙОГО МЕШКАНЦЯМИ

Соціологічне опитування є ефективним ресурсом взаємодії з мешканцями, що дозволяє виявляти реальні потреби та проблеми окремих міських районів через перцепційний підхід. Воно фіксує суб'єктивне сприйняття міського простору та ментальні карти, які стають основою для вернакулярного районування. Такий метод забезпечує врахування реального досвіду громади в урбаністичному плануванні.

Нами було проведено три анкетні опитування із 30-ма мешканцями міста Луцьк. Анкетування №1 «Комунікація із Луцькою міською радою» і №2 «Проблеми районів міста Луцьк» (дод. А, Б) проводились у форматі онлайн-опитування за допомогою сервісу Google Forms, до якого респонденти отримували доступ через індивідуальне посилання, поширене електронною поштою та/або у соціальних мережах. Опитування були анонімними, здійснювалися на добровільних засадах і забезпечували зручність заповнення та оперативність збору інформації.

Анкетування №3 «Вернакулярні райони» (дод. В) стосувалося створення респондентами ментальних мап. Для цього їм надавалась детальна інструкція (електронною поштою та/або соціальними мережами), після чого підтримувався постійний зворотний зв'язок: уточнювалися окремі питання, пояснювалися можливі труднощі та надавалися необхідні роз'яснення щодо виконання завдання.

Зазначимо, що у обох опитуваннях розподіл учасників за віковими категоріями враховував їхню активність, досвідченість у комунікації з владою та ставлення до міського простору (в дужках подано кількість осіб в розрізі загальної кількості тих, хто пройшов опитування) [47]:

- до 18 років (2 особи) – малолітні та неповнолітні, які не мають достатнього юридичного права голосу, однак є одними з найактивніших

користувачів міста і гостро відчувають проблеми міського середовища, зокрема гнучкості та відсутності громадських просторів;

- 19-25 років (17 осіб) – переважно студенти, які мають повне юридичне право голосу, часто активно беруть участь у житті міста, користуються його ресурсами постійно і проявляють соціальну активність;

- 26-40 років (4 особи) – мешканці, що більшу частину часу присвячують роботі, користуються містом переважно для повсякденних потреб, а також відпочинку у вільний час. На даний час – найактивніші в питаннях функціонування міста і його проблемах;

- 41-60 років (5 осіб) – мають значний життєвий та соціальний досвід, знайомі з розвитком міста, але часто характеризуються байдужістю чи навіть зневірою у місцеву владу, що впливає на їх комунікаційну активність. Головна відмінність із попередньою групою – менша готовність брати участь у громадських ініціативах через зайнятість, скепсис щодо ефективності змін і відчуття, що їхні потреби не завжди враховують;

- Понад 60 років (2 особи) – мешканці з особливими потребами і тривалим досвідом взаємодії з міською інфраструктурою, котрі потребують специфічних підходів у залученні до міського життя. Часто ігноруються або не беруть участі у опитуваннях та інших активностях, хоча складають не малу частку в населенні міста.

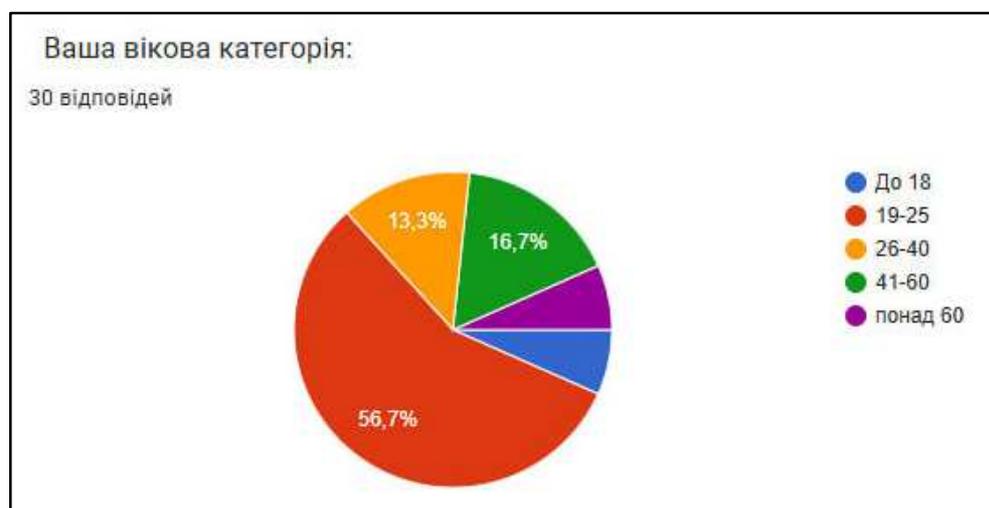

Рис. 2.1. Розподіл респондентів анкетування за віком

Так як питання анкетування безпосередньо прив'язувались до вернакулярних районів, які ми мали створити на основі них, для уникнення розбіжностей ми використовували матеріали, розроблені фахівцями в рамках проекту Urban Vision Lutsk, який реалізовували ГО «Urban Reform», ГО «Місто.Перезавантаження» за ініціативи платформи «Алгоритм дій» та за сприяння Луцької міської ради, а саме «Ментальну карту районів міста» [29].

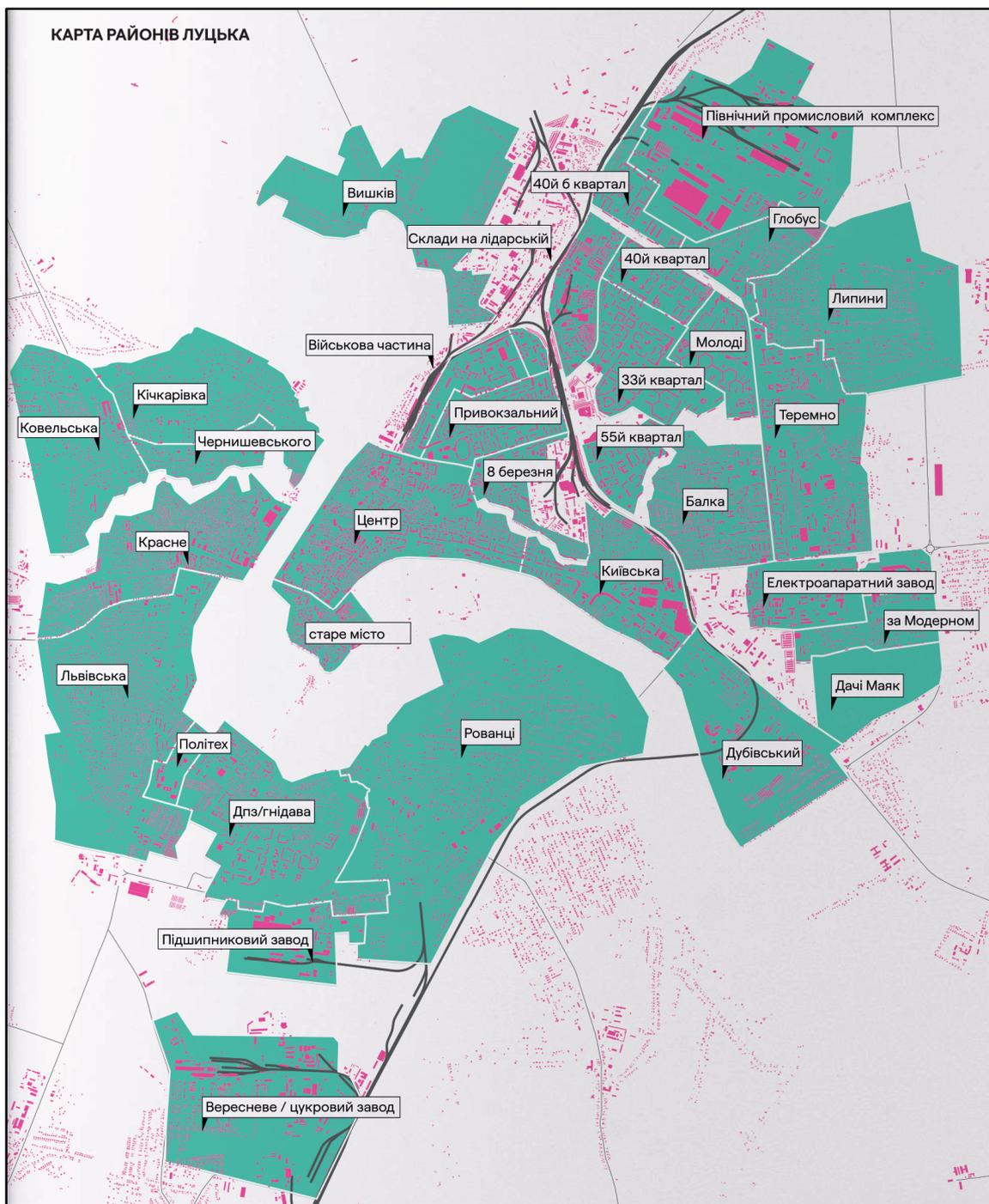

Рис. 2.2. «Ментальна карта районів міста», складена фахівцями в рамках проекту Urban Vision Lutsk [29; 31]

2.1. Соціологічне дослідження мешканців міста Луцьк

2.1.1. Аналіз результатів анкетування №1 «Комунікація із Луцькою міською радою»

Аналізуючи відповіді респондентів із анкетування №1, ми отримали наступні результати – На запитання *«Чи знаєте ви, куди звернутись, коли ви помітили певну проблему (хащі, сміттєзвалище, освітлення, шум, занедбаність тощо) в місті?»* 46,7% відповіли – *«Ні, проте хочу знати»*; 26,7% – *«Ні, і ніколи не цікавився/лась»*; 26,7% – *«Так»*. Це свідчить про те, що більшість не знають куди звернутись по проблемам, проте бажають отримати інформацію про можливі інструменти комунікації. Водночас існують і ті, які взагалі не проявляють бажання звертатись, що свідчить про потребу у покращенні комунікації та інформування мешканців щодо каналів зворотного зв'язку з владою (див. дод. Г).

На запитання *«Чи зверталися ви колись через помічену проблему? Якщо так, вкажіть, до якої установи, служби або на який сайт ви зверталися»* 56,7% відповіли *«Ні, і не мав/ла бажання звертатись, хоч і помічав/ла проблеми»*; 20% – *«Знаю куди звернутись, але ще не звертався/лась»*; 10% – *«Ні, і не помічав/ла проблем»*. 3,3% – *«Так», «Відділ комунікації ЛМР», «Ні, але маю бажання дізнатись та звертатись якщо треба буде», «Знаю приблизно», «Залишила скаргу щодо руху транспорту по вулиці Львівська»*. Отже, це свідчить про те, що значна частина мешканців не звертається через помічені проблеми, при цьому частина усвідомлює, куди слід звертатися, але через різні обставини цього не робить. Така ситуація підкреслює необхідність покращення комунікації та підвищення обізнаності населення про доступні канали звернень до влади.

Наступні чотири питання стосувались того, чи користувались або відвідували респонденти основні ресурси з яких можна дізнатись куди звертатись, або безпосередньо за допомогою них звернутись по проблемі:

1. Офіційна веб-сторінка Луцької міської ради (далі – ЛМР) [17]: 43,3% – «Так», 40% – «Так, але ніколи не користувався/лась», 16,7% – «Ні»;
2. Міський чат-бот «Назар CityBot» [7]: 23,3% – «Так», 13,3% – «Так, але ніколи не користувався/лась», 63,3% – «Ні»;
3. Платформа електронної демократії e-dem.ua [5]: 26,7% – «Так», 60% – «Так, але ніколи не користувався/лась», 13,3% – «Ні»;
4. Сайт відділу комунікації Луцької міської ради [6]: 13,3% – «Так», 20% – «Так, але ніколи не користувався/лась», 66,7% – «Ні»;

Респонденти мають недостатнє розуміння про основні ресурси для звернень до міської влади. Більшість мешканців знає про такі ресурси, як веб-сторінка ЛМР та Платформа електронної демократії для петицій e-dem.ua, проте практично не знають і не користуються основними сервісами комунікації – чат-ботом «Назар CityBot» та сайтом відділу комунікації ЛМР. Це свідчить про низький рівень інформованості і необхідність активнішої популяризації і спрощення доступу до офіційної інформації для підвищення участі мешканців у міському управлінні.

Не менш важливим було таке питання «*На вашу думку, якщо ви і звернетесь з проблемою, її вирішать?*». Результати маловтішні: 43,3% – «*Я думаю, що це рідкісне явище*», 40% – «*Можливо й вирішать, але на це піде багато часу (понад 3 місяці)*», 10% – «Так», 6,7% – «Ні». Хоч категорично «Ні» відповіло всього 2 людини, та більша частина вибрала відповіді, які показують, що довіра у вирішеності проблем, з якими можуть звернутись, низька (див. дод. Г).

Також, в анкеті були пункти, в яких респонденти вказували їх райони проживання і роботи, та ставили оцінку, чи задоволені вони інфраструктурою, загальним виглядом, комунікаціями, зручностями тощо цих районів. Домінуючими відповідями були «*Загалом так, але можна покращити*» (30-33%), та «*Вважаю, що в районі багато чого відсутнє, але загалом нормально*» (27-40%). Тобто, мешканці Луцька загалом незадоволені інфраструктурою районів, акцентуючи увагу на відсутності багатьох важливих зручностей та

недоліках благоустрою. Водночас більшість респондентів не залишаються байдужими – вони сподіваються на покращення і бачать перспективи змін у майбутньому. Однак існує й частина населення, що «терпить» наявні проблеми, оскільки звикла до них або не вірить у швидкі й ефективні зміни.

Отже, підсумовуючи результати першого опитування можна зробити такі висновки та виявити основні тенденції:

- Більшість мешканців Луцька не володіє достатньою інформацією про те, куди звертатись при виявленні проблем у місті, проте вони висловлюють бажання дізнатись про можливі інструменти комунікації;
- Значна частина опитаних ніколи не зверталась за допомогою, хоча помічали проблеми, та частково не мають бажання цього робити через низьку довіру чи погану інформованість;
- Серед джерел комунікації мешканці віддають перевагу веб-сторінці міськради та платформі електронної демократії, але майже не користуються чат-ботом і сайтом відділу комунікації, що свідчить про недостатню популярність і доступність цих ресурсів;
- Оцінки мешканців щодо інфраструктури районів переважно вказують на незадоволення існуючим станом, одночасно з надією на покращення і розвиток. Є також категорія людей, які «терплять» недоліки, звикнувши або втративши впевненість у швидких змінах.

Отже, тенденції свідчать про потребу суттєвого підвищення рівня інформованості, спрощення та вдосконалення джерел комунікації між громадянами і владою, а також про важливість активнішого залучення мешканців до процесів прийняття рішень і розвитку міського простору.

2.1.2 Аналіз результатів анкетування №2 «Проблеми районів міста Луцьк»

Це анкетування було детальнішим, з конкретними запитаннями щодо комфортності, благоустрою та певних проблем із прив'язкою до районів. Воно розпочиналось із питань по тому, де працюють та проживають респонденти. Це

важливо, адже має свій вплив на подальші запитання та результати опитування загалом. Респонденти проживають в таких районах: Балка, Глобус, Київський майдан, Кічкарівка/Чернишевського, Ковельська, Красне, ЛПЗ/Гнідава, Львівська, Молоді, Політех, Привокзальний, Старе місто, Центр, Теремно, 55-й, 33-й, 40-й квартал. Працюють та/або навчаються: Балка, Електроапаратний, Глобус, Київський майдан, Кічкарівка/Чернишевського, Красне, ЛПЗ/Гнідава, Львівська, Молоді, Мотор/Військова частина, Політех, Привокзальний, Старе місто, Центр, Гуща/КРЗ, 55-й, 33-й, 40-й, 40-йб квартал (дод. Д).

Наступні питання стосувались відвідуваності районів. Основною ціллю цих запитань було з'ясувати просторову структуру повсякденної та ситуативної активності мешканців, визначити райони, які перебувають у полі уваги більшості жителів, а також ті території, що залишаються осторонь або майже не залучені до міського життя.

Отож, районами, які найчастіше відвідують, респонденти відзначили – Центр, Львівська, Красне, Старе місто, 55-й і 33-й квартал, Київський майдан, Привокзальний, Молоді, ЛПЗ/Гнідава та Ковельська.

На противагу цьому, районами, які взагалі не відвідують стали: Вишків, Дачі/Маяк, Вересневе/Цукровий, Мотор/Військова частина, Гуща/КРЗ, Підшипниковий завод, Кічкарівка/Чернишевського, Дубенський, Електроапаратний, 40-йб квартал та Глобус.

Наступні питання стосувались занедбаності та розвитку районів. Районами, які майже усі респонденти відзначили як ті, які є самими занедбанними, стали: Вишків, Вересневе/Цукровий завод, Дачі/Маяк, Дубенський, Гуща/КРЗ, Підшипниковий завод та ЛПЗ/Гнідава. Достатньо розвинутими мешканці вважають: Центр, Київський майдан, Привокзальний та 55-й квартал. При цьому, респонденти вважають, що Мотор/Військова частина, Підшипниковий завод, Електроапаратний та Старе місто переважно мають тільки одну функцію.

Також було питання про те, які райони, на думку респондентів, реально мають потенціал розвитку. В топ-5 увійшли: Кічкарівка/Чернишевського,

ЛПЗ/Гнідава, Львівська, Старе місто та Ковельська разом із Глобусом, 40-им та 40-имб, Теремно і Центром (однакові бали). Погана тенденція із районами Підшипниковий завод, Мотор/Військова частина та Електроапаратний, адже вони знаходяться у самому низу по рейтингу.

Отже, ми бачимо, що є райони, які респонденти відзначають як менш розвинуті, проте у багатьох з них вони бачать потенціал розвитку, зокрема Кічкарівка/Чернишевського, ЛПЗ/Гнідава, Старе місто, Ковельська та Глобус. Водночас для таких територій як Підшипниковий завод, Мотор/Військова частина та Електроапаратний, цей потенціал низько оцінений, що говорить про відсутність віри у позитивні зміни без цільових втручань міської влади.

Важливо зазначити, що навмисно лишалась відповідь «не можу відповісти», адже вона є показником малої обізнаності району загалом, тобто ще одним доказом поганої відвідуваності району.

Щодо безпеки: відповідь *«Повністю безпечно (немає помітних небезпечних груп осіб або собак)»* – домінує в Центр, Київський майдан і Старе місто; *«Безпечно в денний час, але вночі небезпечно (вночі є групи осіб/собаки)»* – практично в усіх районах; Відповідь *«Не дуже безпечно (часто перебувають небезпечні групи осіб або безпритульні собаки)»* домінує в районі Глобус та Політех; Відповідь *«Небезпечно (постійно присутні небезпечні групи осіб чи собаки)»* домінує в районах Кічкарівка/Чернишевського, ЛПЗ/Гнідава та Дачі/Маяк. *«Не можу відповісти»* – Мотор/Військова частина, Підшипниковий завод, Вересневе/Цукровий завод, Електроапаратний, Дубенський, Гуца/КРЗ, Дачі/Маяк та Вишків (дод. Д).

Громадське транспортне сполучення – *«Погане (рідкісні маршрути, погана доступність або відсутність громадського транспорту)»*: Вишків, Мотор/Військова частина, 40й-б квартал; *«Посереднє (недостатня кількість транспорту або довгі інтервали очікування)»*: Кічкарівка/Чернишевського. *«Не можу відповісти на запитання»*: Підшипниковий, Дачі/Маяк; *«Добре (достатня кількість транспортних засобів, але іноді є затримки або звідси не можна добратись в інші райони)»*: 8 березня, Старе місто; Інші райони:

«Чудове (зручний доступ до громадського транспорту, хороше покриття маршрутами)».

Вуличне освітлення – «Погане (можливо на деяких вулицях світло і є, але переважно темрява)»: Кічкарівка/Чернишевського, 40й-б квартал; «Посереднє (освітлення є, але його зарано відключають або інші з цим проблеми)»: Балка, ЛПЗ/Гнідава, Теремно, Вересневе/Цукровий; «Не можу відповісти на запитання»: Мотор/Військова частина, Підшипниковий, Вишків, Дачі/Маяк. Інші райони - «Добре».

Соціальні об'єкти – «Є один/два об'єкти і їх недостатньо/вони взагалі відсутні/вони далеко від району»: Вересневе/Цукровий, Вишків, Кічкарівка/Чернишевського, Дубенський, Дачі/Маяк, Красне, Львівська, Старе місто; «Є кілька об'єктів, але їх достатньо для зручності»: Балка; «Не можу відповісти на запитання»: Підшипниковий завод, Мотор/Військова частина; «Всі основні соціальні об'єкти є і добре працюють (або є поблизу і цього достатньо)» усі інші.

Об'єкти для відпочинку – «Практично відсутні в цьому районі та не має поблизу»: Вересневе/Цукровий завод, Вишків, Кічкарівка/Чернишевського, Дубенський, Дачі/Маяк, Підшипниковий, Електроапаратний, Привокзальний; «Є кілька таких об'єктів, проте вони в занедбаному стані або їх недостатньо»: ЛПЗ/Гнідава, Львівська, Політех, Старе місто, Глобус, Ковельська, Красне, Балка, 8 березня, 40й, 40й-б квартал, Теремно; «Не можу відповісти на запитання»: Мотор/Військова частина; Інші райони – «Всього достатньо або ці об'єкти є поблизу» (дод. Д).

Серед основних проблем, майже у всіх районах спостерігається високий показник: *Наявність мертвих зон (пустирі, недобудови, хащі), Недостатнє або відсутнє озеленення, Поганий стан прибудинкових територій (старі або занедбані дитячі майданчики, лавки тощо), Відсутність зон/и для відпочинку та громадських просторів загалом, Часте скупчення безпритульних собак, Скупчення підлітків у результаті відсутності для них простору, Повна або часткова відсутність інфраструктури/зручностей для маломобільних груп,*

Часті випадки перевищення швидкості водіями або присутність гучного транспорту (без глушників, напр.);

Найбільше проблем, які набрали більше 10-и голосів, отримали райони (в дужках – сума голосів): Кічкарівка/Чернишевського, Балка, Ковельська, Вересневе/Цукровий завод, ЛПЗ/Гнідава, Гуща/ КРЗ, Дубенський, Вишків, 40й-б квартал. Найменше балів отримав район Центру, 55й квартал та Привокзальний (дод. Д).

Отже, найменше проблем у центральній частині міста, а найбільше, відповідно – на периферії. Якщо поділити Луцьк «умовно» на Лівобережжя та Правобережжя – перше, загалом, матиме більше проблем, друге ж – завдяки центру – менше.

Також задачею для респондентів було вказати функції кожного району. Відповідно, практично монофункціональними виявились – Підшипниковий завод, Мотор/Військова частина (виробництво і склади), Кічкарівка/Чернишевського та Дачі/Маяк (житлова). Найбільш поліфункціональними – Привокзальний, Гуща/КРЗ, Центр та Глобус.

Як висновок, бачимо, що опитування показало чіткий поділ Луцька на розвинуті центральні райони та периферійні території з вищою концентрацією проблем. Найчастіше відвідуваними й відносно благополучними є Центр, Київський майдан, Привокзальний та великі житлові масиви, тоді як Вишків, Вересневе/Цукровий, Дачі/Маяк, Підшипниковий завод, Мотор/Військова частина та інші периферійні райони залишаються мало відвідуваними, занедбаними й небезпечними. Попри це, мешканці бачать значний потенціал розвитку в районах Кічкарівка/Чернишевського, ЛПЗ/Гнідава, Старе місто, Ковельська, Глобус та низці інших районів, тоді як віра в зміни районів Підшипниковий завод, Мотор/Військова частина та Електроапаратний майже відсутня. Основні проблеми пов'язані з «мертвими зонами», браком озеленення, поганим станом дворів, нестачею громадських просторів, безпекою, доступністю транспорту та інфраструктури для маломобільних груп. Загалом центральна частина міста має найменше проблем, тоді як умовне

«лівобережжя» та периферія потребують пріоритетної уваги міської влади та цільових втручань.

2.1.3. Візія розвитку міста Луцька та запит мешканців на зміни

Окрім цього, в анкетуванні №2 містились запитання про розвиток міста загалом. Зокрема, чи погоджуються респонденти з візією, яка міститься в документі Стратегії розвитку Луцької міської територіальної громади: «... сучасний екополіс, який молодь обирає для навчання, самореалізації та відкриття бізнесу, зростаючий економічний та культурний лідер північного заходу України» [27].

Аналізуючи відповіді, можемо сказати, що загалом респонденти сприймають Луцьк як комфортне, затишне місто з потенціалом для самореалізації, особливо для молоді, але водночас очікують більш збалансованої уваги до всіх вікових груп. Значна частина зауважує, що нинішня візія звучить занадто шаблонно й амбітно, з перевантаженням «модними термінами» на кшталт «екополіс», які не відображають реальних особливостей міста. Люди часто пропонують альтернативні формулювання, де Луцьк постає як історичний, комфортний центр Волинської області, логістичний та бізнес-хаб, простір можливостей і для життя, і для роботи, і для творчості. Водночас звучить запит на більше конкретики: розвиток культурних та бізнесових ініціатив, різноманітні «точки зустрічі» за інтересами, підтримку спорту, краще представлення історії міста. Частина респондентів скептично оцінює тезу про Луцьк як освітній або бізнес-лідер регіону й наголошує, що візія має бути приземленішою, чеснішою й зосередженою на реальному підвищенні якості життя громади, а не лише на красивих формулюваннях.

Також, пропонувалось зазначити, чого в Луцьку не вистачає. Більшість голосів отримали: *Відпочинкових зон (парки, сквери тощо)* (26), *Місце для прогулянок з улюбленицями* (25), *Озеленення* (24), *Спорту* (22), *Культури (театрів, кінотеатрів, мистецьких просторів (художніх, літературних, музичних тощо))* (22), *Реабілітаційних, рекреаційних центрів та пансіонатів*

(22), *Закладів для дитячого розвитку/розваг* (22), *Велодоріжок* (21), *Просторів психологічної підтримки* (21).

Трішки менше голосів отримали: *Автостоянок* (17), *Відпочинкових комплексів і розважальних центрів* (16), *Медичних центрів* (14), *Промисловості, складів, різноманітних магазинів будматеріалів тощо* (12), *Готелів/хостелів/мотелів* (11), *Закладів освіти* (11).

Отже, респонденти загалом погоджуються, що Луцьк є комфортним містом із потенціалом для розвитку, але сформульована у Стратегії візія здається їм надто загальною й відірваною від реальності. Люди хочуть бачити Луцьк не лише як «екополіс» та освітній центр, а як живий історичний, культурний та бізнес-простір із реальними можливостями для різних вікових груп. Найбільше мешканцям бракує зелених і відпочинкових зон, спортивної та культурної інфраструктури, місць для дітей, велоінфраструктури, а також просторів для психологічної підтримки й реабілітації. Це свідчить про запит на більш людську, конкретну та орієнтовану на повсякденні потреби містян візію розвитку громади.

2.2. Аналіз результатів анкетування №3 «Вернакулярні райони»

Перед респондентами стояло завдання розробити ментальні мапи у двох форматах. Перша – як детальна карта «свого» міського простору з промальовкою об'єктів, магазинів, вулиць, важливих місць повсякденного користування (див. рис. 2.3). Другі – загальні мапи Луцька, де мешканці мали позначити на пустій карті міста межі районів та підписати їхні назви. Такий підхід узгоджується з методикою дослідження вернакулярних районів, коли через ментальні карти фіксується, як мешканці «бачать» місто, які частини вважають значущими, а які лишаються «білими плямами» (дод. Е). Детальна мапа мала завдання показати, до чого саме «прив'язується» просторове сприйняття містян. У нашому випадку респондент позначив насамперед магазини, пам'ятні та історичні об'єкти, головні вулиці, університети,

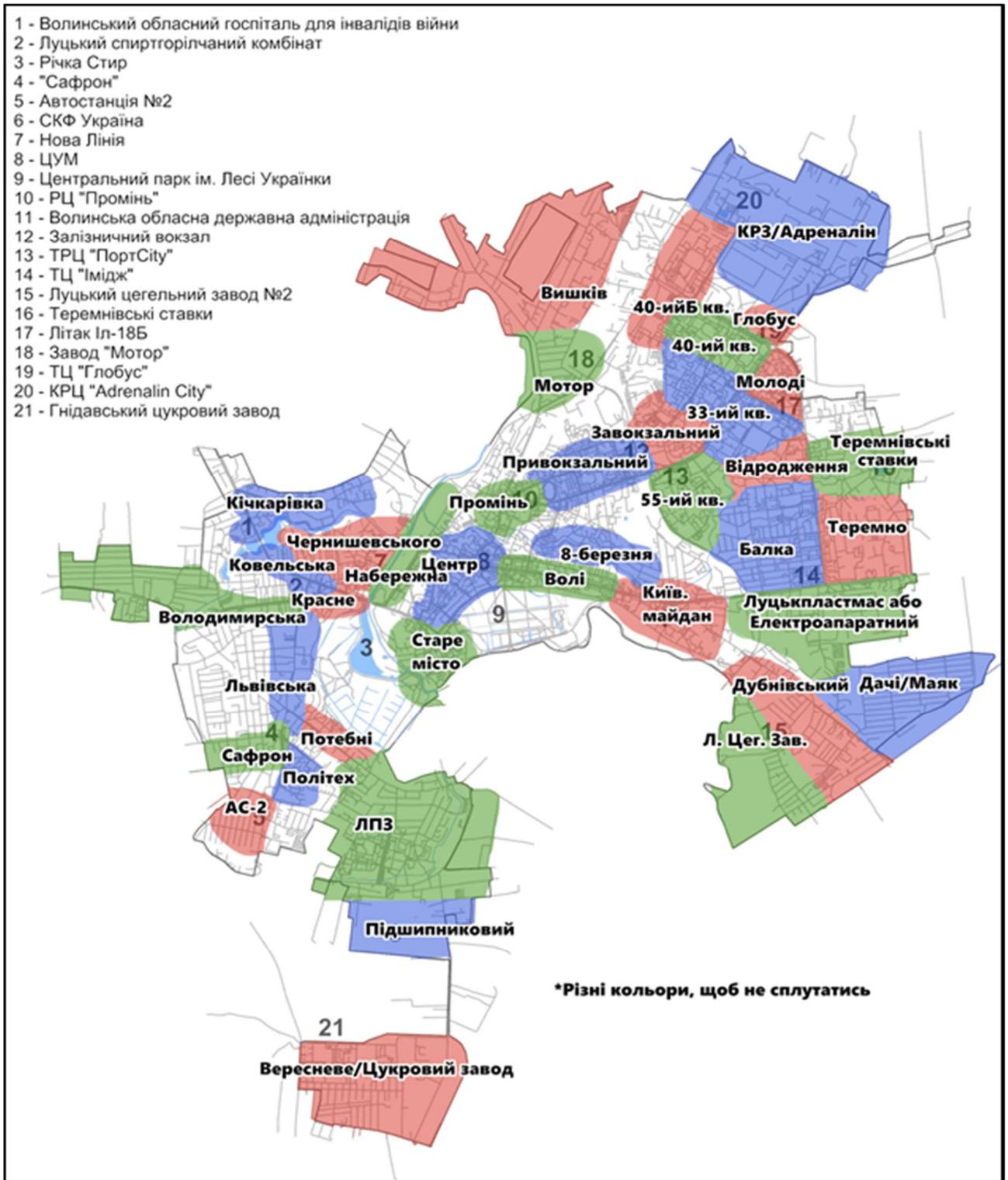

Рис. 2.4. Опитування №3 «Вернакулярні райони»: приклад загальної ментальної мапи, складеної респондентом

Загальні мапи районів мали іншу дослідницьку функцію: показати, як люди «не бачать» частину міста. На різних мапах, складених респондентами за інструкцією, добре видно, що мешканці по-різному уявляють конфігурацію

Луцька. Для когось місто існує лише в межах кількох добре знайомих районів (Центр, Львівська, ГПЗ, Дубенський, Цукровий), а все інше залишається порожнім або позначеним знаком питання. Для інших навпаки: усе місто поділене на великі умовні блоки, де знову ж таки впізнаваними є центр, Львівська, проспект Волі. Периферія, знову ж таки, лишається для жителів часто «невідомим» місцем. Це наочно демонструє селективність просторового сприйняття: частина міста може бути фізично близькою, але практично відсутньою в ментальній мапі жителя (дод. Е).

Окремі респонденти деталізують мапу Луцька до рівня мікрорайонів, намагаючись назвати якомога більше кварталів, проте їхні назви часто плутаються, змішуються або залишаються надто загальними. Інші натомість позначають простір переважно через вулиці, фактично «зводячи» місто до мережі маршрутів, а не до районів. Є й така схема, на якій Луцьк постає як набір кількох «великих» районів – Львівська, Центр, Старе місто, Квартали, Липини, причому Липини формально навіть не входять до складу міста. Усе це добре вписується в логіку вернакулярних районів: межі й назви не є сталими, вони залежать від особистого досвіду, маршруту пересування, життєвих сценаріїв людей.

Якщо співставити детальну мапу та узагальнені схеми районів, стає помітним, що пам'ять про місто концентрується навколо трьох типів «якорів»: а) щоденних маршрутів (магазини, зупинки, маршрути громадського транспорту тощо), б) символічних об'єктів (замок, історичний центр, релігійні споруди, університети), в) просторових рамок повсякденних поїздок (умовне «кільце» тролейбуса). Натомість значні периферійні території або промислової зони, або «чужі» житлові масиви випадають з поля уваги й не відображаються ні як названі райони, ні як важливі об'єкти. Тобто, ментальні мапи фіксують не стільки фізичну повноту міста, скільки «спотворений» образ, де одні зони непропорційно збільшені, а інші – практично відсутні.

Умовно кажучи, для частини респондентів «місто закінчується» там, де закінчується їхній щоденний маршрут – далі починається малозрозуміла

територія, позначена білими плямами чи знаками питання. Це важливо й для міського управління: такі «невидимі» простори мають високий ризик залишатися поза політикою розвитку, оскільки вони не присутні в колективному уявленні про місто як цілісність (див. дод. Е).

Отже, аналіз ментальних мап показує, що уявлення мешканців про Луцьк зосереджені навколо щоденних маршрутів та кількох символічних точок, у той час як значна частина міста, особливо периферія, лишається «невидимою» у свідомості. Детальна мапа демонструє, що люди найкраще запам'ятовують місця, де є господарські, торгові, транспортні та публічні об'єкти, тому важливо, аби подібні «якорі» з'являлися й в інших районах. Загальні схеми районів виявляють фрагментарність образу міста, що є сигналом для міського управління: робота з простором має орієнтуватися не лише на центр, а й на посилення впізнаваності периферійних територій. Особливо це актуально для Луцька як відносно невеликого міста, де кожна периферія прив'язана до важливих транспортних напрямків (на Ковель, Ківерці, Володимир, Львів, Рівне, Дубно) і може стати повноцінним міським вузлом, якщо цілеспрямовано підсилувати її функції та привабливість, що, в тому числі, буде підтверджувати слова візії про «... зростаючий економічний та культурний лідер північного заходу України» [27].

2.3. Поділ міста Луцьк на вернакулярні райони на основі перцепційного сприйняття його мешканцями

Відповідно до результатів нашого дослідження – стає зрозуміла важливість ефективної комунікації з мешканцями міста для розуміння їхнього сприйняття простору та повсякденних потреб. Мешканці Луцька часто орієнтуються саме у вернакулярних районах, які вони самі собі визначають через власний досвід проживання, роботи, відпочинку та пересування містом, тощо. І саме через ці райони вони найчастіше висловлюють зауваження щодо благоустрою, транспорту, освітлення чи комфорту міського середовища. Часто,

скарги на благоустрій та комфортність міста, люди подають не конкретно по адресам, а кажучи «у нас на Красному» чи «біля 55-го», що робить перцепційне районування ключовим інструментом для точного сприйняття цих сигналів владою.

Саме тому поділ міста на вернакулярні райони, який базується на перцепційному підході, є надзвичайно корисним інструментом для взаємодії між громадою та органами місцевого самоврядування. Люди природним чином ділять простір на «свій» – знайомий і впізнаваний – та «чужий», тому використання ментальних карт дозволяє владі говорити тією ж мовою, що й мешканці, роблячи комунікацію більш ефективною та конструктивною [15].

Найкращим інструментом для отримання сприйняття простору і самого поділу міста на райони безпосередньо від мешканців є метод ментальних карт, про який ми детально розкривали у теоретичній та аналітичній частинах цієї роботи.

У процесі аналізу 24 ментальних карт, наданих респондентами, ми дійшли висновку, що вернакулярні райони міста, які вдалося виділити на основі більш ніж 50% згадок, включають такі: Центр (100%), Підшипниковий (100%), Львівська (100%), Північний промисловий (91,7%), Теремно (91,7%), Вересневе (91,7%), Дубнівський (87,5%), Балка (87,5%), Привокзальний (87,5%), Київський майдан (83,3%), Вишків (83,3%), Дачі (83,3%), Старе місто (83,3%), Красне (83,3%), 55-ий (79,2%), Волі (75%), Завокзальний (70,8%), Молоді (70,8%), Електроапаратний (70,8%), ЛНТУ (70,8%), Кічкарівка (66,7%), 33-ий (62,5%), Чернишевського (62,5%), Володимирська (62,5%), 40-ий (58,3%), Автостанція №2 (54,2%). Усі ці райони були враховані у підсумковій схемі районування, оскільки точна ідентифікація і повторюваність назв є ознакою їх високої впізнаваності у мешканців (див. рис. 2.6).

Запропонована нами мапа розроблялась у геоінформаційній системі QGIS створено три векторні полігональні шари вернакулярних районів Луцька, класифіковані за ступенем ідентифікації респондентами:

Шар 1: Райони, запропоновані респондентами (були на $\geq 50\%$ ментальних мап) – Підшипниковий, Вересневе, ЛНТУ, Автостанція №2, Львівська, Красне, Володимирська, Кічкарівка, Чернишевського, Старе місто, Центр, Волі, 8-березня, Привокзальний, Київський майдан, Дубінвський, Дачі/Маяк, Електроапаратний, Теремно, Балка, 55, 33, 40-А, 40-Б, Завокзальний, Молоді, Вишків, Північний промисловий;

Шар 2: Райони, які були внесені нами, адже відокремлюються від названих респондентами та мають доцільність ($< 50\%$, але локально значущі) – Ковельська, Шевченка, Потебні, Гнідавська, Автозавод, Набережна;

Шар 3: Райони без ідентифікації, «білі плями» або суперечливі зони (переважно промислові, одна житлова, але взагалі не має ідентифікації серед жителів) – 1. Умовно окреслений вулицями Кліма Савура, Карпенка-Карого та проспектом Перемоги, 2. Умовно окреслений вулицями Конякіна, Кліма Савура, Ківерцівська, 3. Умовно окреслений вулицями Ківерцівська, Івана Кожедуба, Авіаторів, Можайського, північно-східною межею міста та поділений між промисловістю і приватними секторами, які віднесені до району Вишків, 4. Умовно окреслений вулицями Чернишевського, Новочерчицька, межею міста та річкою Стир.

Для веб-інтеграції всі шари експортовано у відповідні формати, які є сумісними Google My Maps та геопорталом Луцької міської ради. KML підходить для Google Earth-візуалізації, GeoJSON – для динамічних веб-мап (див. рис. 2.5).

При розробці мапи поділу міста Луцьк на вернакулярні райони ми стикнулися з низкою суттєвих проблем, пов'язаних із нечіткістю меж, суб'єктивністю сприйняття мешканцями, відсутністю позначень для деяких периферійних чи промислових територій (які респонденти взагалі не знали чи не ідентифікували як райони), та накладанням районів один на одного.

При поділі ми дотримувались певних підходів, які враховують цю суб'єктивність і дозволяють працювати з множиною версій меж:

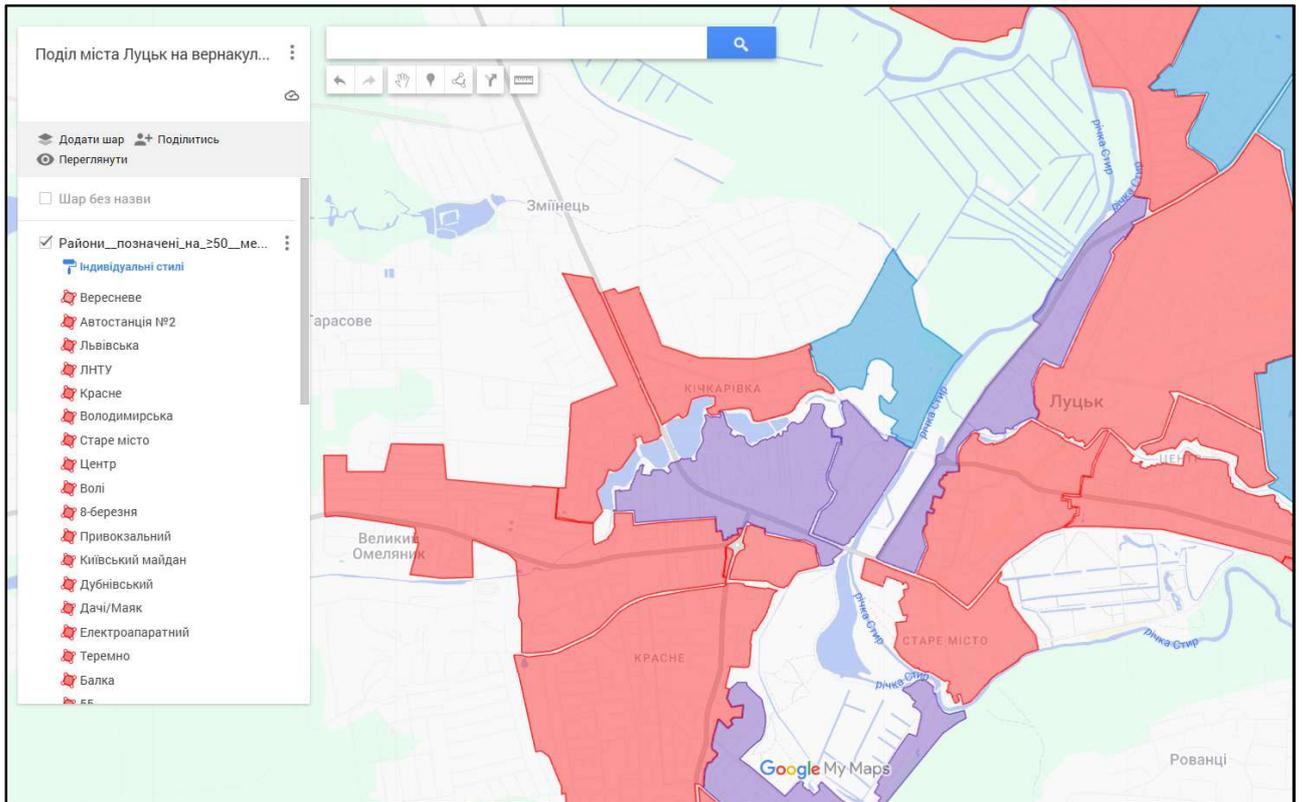

Рис. 2.5. Приклад мапи вернакулярних районів, створеної автором, інтегрованої у веб-сайт Google My Maps

1. Межі районів проводилися по дорогах, вулицях, природних об'єктах (річки, парки тощо), які часто і є розмежуванням в уяві жителів, та слугують природно сформованими бар'єрами або шляхами сполучення. Там, де переважає приватна забудова, кордони визначали з урахуванням розташування будинків відносно найближчих автомобільних доріг чи зупинок громадського транспорту. Оскільки мешканці, які проживають між двома вулицями, зазвичай ідентифікують себе з тим районом, через який виїжджають до міста. Такий підхід враховує реальні повсякденні практики орієнтації в просторі, роблячи межі більш адекватними сприйняттю населення;

2. При виділенні районів ми схилилися до визначення їхнього центру саме за назвою, де це було можливо: для районів, співзвучних із вулицями (наприклад Ковельська, Молоді, Дубнівський, Чернишевського), центр і сам район тяжів до цієї вулиці як основного орієнтиру; для районів, пов'язаних з конкретними об'єктами (ЛНТУ, Автостанція №2, ГПЗ, Північний

промисловий), територія формувалася навколо цих ключових закладів чи підприємств. Такий принцип відображає логіку перцепційного сприйняття, коли назва району прямо вказує на його ядро та домінуючий елемент у свідомості мешканців;

3. Райони, де були проблеми з їхнім розташуванням, хоча понад 30% респондентів їх зазначили (Потебні, Ковельська, Шевченка, Кічкарівка), ми обробляли наступним чином: відштовхувалися від розташування відповідних вулиць та наближеності до них, окремо уточнювали у респондентів, які вказали ці райони, де на їхню думку проходить межа та чи ідентифікують вони ті чи інші об'єкти до цього району (КП "Волинська обласна інфекційна лікарня", Служба охорони здоров'я УМВС). Щодо кварталів (33-ий, 40-ий, 40-Б), ми також уточнювали у жителів, звіряли це з інформацією з відкритих джерел про розбудову цих кварталів, ортофотопланами тощо;

4. Відповідно до попереднього пункту, на карті нами були виділені й ті райони, які назвали менш як 40% респондентів, проте, на нашу думку та за результатами обговорень із тими, хто їх зазначив, була доцільність їхнього виділення (Шевченка, Ковельська, Потебні, Гнідавська, 40-Б, Автозавод, Північний промисловий, Набережна). Звісно, ці райони на нашій мапі мають іншу стилістику, що сигналізує про їхню меншу впізнаваність та потребу в подальшому уточненні;

5. Також ми виділили як пропоновані райони ті території, які респонденти переважно не позначали (промислові зони, транспортні вузли, периферійні площі), позначивши їх як «умовні зони» з потенціалом для подальших уточнень. Ці простори мають соціально-економічне значення для міста, але поки не виробили стійкої ідентичності, оскільки слугують не стільки для повсякденного проживання, скільки для промислових чи логістичних функцій. Проте вони є частиною міської тканини і можуть трансформуватися – наприклад, район колишнього автозаводу «Богдан» (вул. Рівненська), який, в цьому році, придбала будівельна компанія, можливо планують перетворити на житловий комплекс, що з часом зробить його новим впізнаваним районом.

Такий підхід не ігнорує ці території, а підкреслює їхню динамічність та можливість набуття перцепційної ідентичності в майбутньому.

Загалом, визначення вернакулярних районів відбувалося через усвідомлення того, що просторове сприйняття формується на основі різноманітних соціальних практик: проживання, роботи, відпочинку, пересування. Та загалом ідентифікації жителів із місцем, що робить кожен район унікальним образом у колективній свідомості. Застосування описаних принципів дозволило систематизувати суб'єктивні дані ментальних карт у науково обґрунтовану схему районування Луцька, яка враховує як стабільні перцепційні ядра, так і динамічні периферійні зони з потенціалом трансформації. Такий підхід забезпечує гнучкість і адаптивність мапи до реальних змін у міському середовищі та свідомості мешканців.

Варто зазначити, що усі райони, виділені нами, не є категоричними, а запропонованими, і допускають подальше вдосконалення, уточнення та редагування як місцевою владою, так і громадою, за потреби. Тобто це не остаточний, сталий поділ, а така структурна основа, що відповідає перцепційній природі простору – вона завжди відкрита до змін, постійного вдосконалення та збереження своєї «живості» й динамічності.

Алгоритм районування включав кілька основних етапів:

1. Збір емпіричних даних за допомогою створення ментальних мап із зазначенням назви та межі районів, респондентами;
2. Визначення районів із часткою позначень понад 50% для забезпечення надійності інтерпретації;
3. Аналіз просторових орієнтирів за межами позначених районів для адекватного просторового розмежування;
4. Позначення «умовних» і проблемних районів із відмінністю їх візуалізації;
5. Урахування історичних, функціональних і соціальних характеристик при віднесенні територій до конкретних районів;

6. Важливість постійного уточнення меж і назв у процесі подальших досліджень та громадського діалогу.

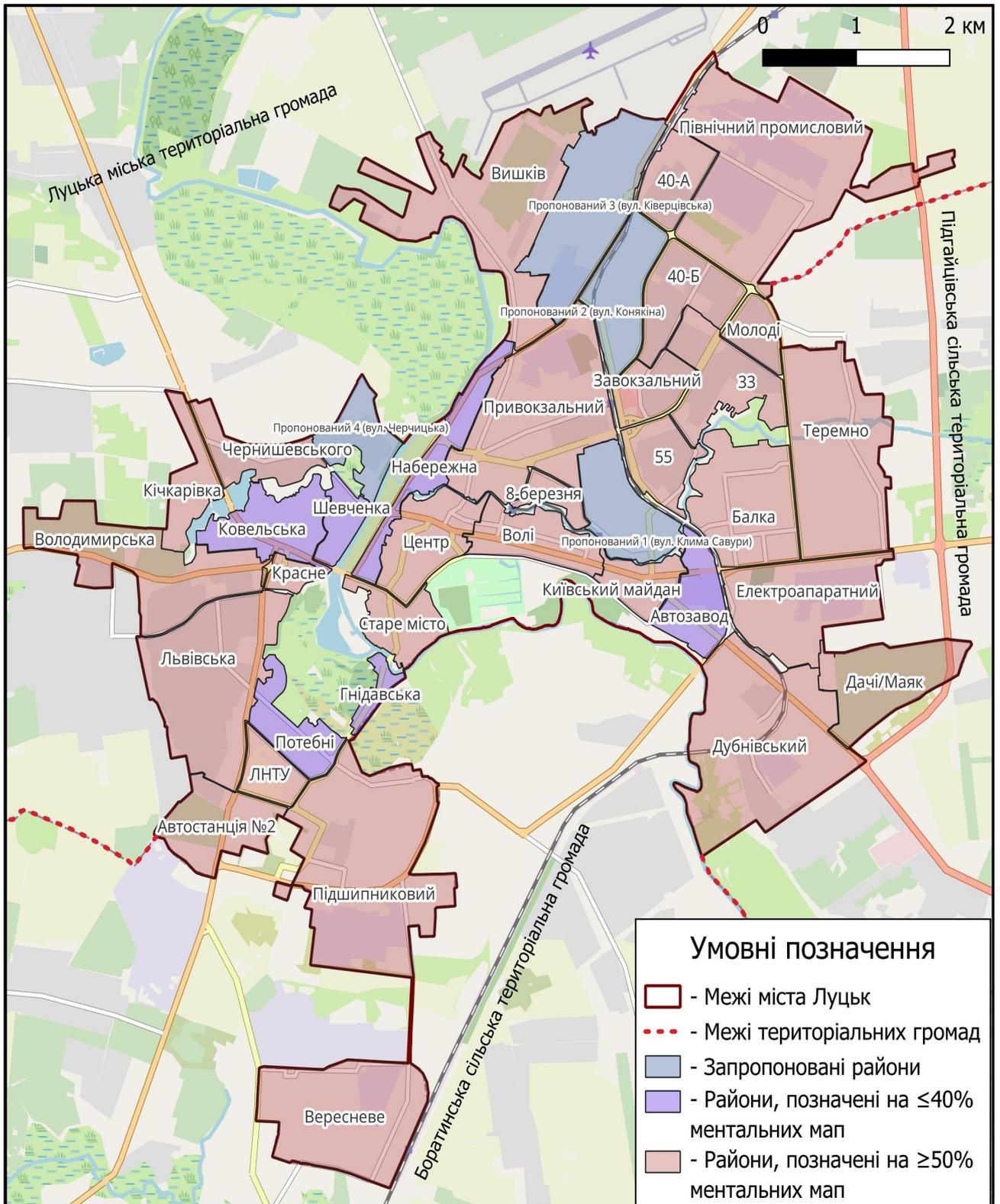

Рис. 2.6. Поділ міста Луцьк на вернакулярні райони на основі перцепційного сприйняття його мешканців (складено автором)

Таким чином, спираючись на змістовний аналіз ментальних карт Луцька, ми встановили, що перцепційне районування є динамічним процесом, де межі районів пов'язані не тільки з фізичними об'єктами, а й із соціальною ідентичністю мешканців та їхнім колективним сприйняттям міського простору (див. рис. 2.6).

Наш підхід також демонструє, що в межах одного міста можуть існувати райони із різним ступенем стабільності і впізнаваності, а гнучкість методики дозволяє забезпечити адекватне відображення цієї різноманітності. Це підтверджує важливість широкого залучення мешканців до участі в дослідженні, комбінування якісних та кількісних методів тощо.

Таким чином, ми змогли не лише виділити ключові вернакулярні райони Луцька з урахуванням їх впізнаваності (по понад 50% респондентів), але й застосували комплексний підхід до розв'язання проблем нечітких меж, що часто виникають у перцепційному районуванні. Це створює міцний фундамент для подальших досліджень і впровадження об'єктивного, проте гнучкого районоутворення, заснованого на реальному сприйнятті простору його мешканцями.

РОЗДІЛ 3. ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ В РОБОТІ ЛУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

3.1. Аналіз інформаційного порталу комунікації громади і пропозиції покращення

Інтернет-портал «Інформаційний портал Луцьк: Відділ комунікацій 15-80» є відносно новим, проте зручним сервісом для подання скарг та зауважень щодо різноманітних проблем у територіальній громаді та місті. Згідно статистики сайту, станом на період з 10.11.2024 по 10.11.2025 зафіксовано 5306 дзвінків, 7961 зареєстроване звернення, з яких 6995 виконано, а загалом проведено 9176 робіт, у тому числі 3623 аварійні та 5553 поточні. Це показує, що система реагування працює інтенсивно й дозволяє міським службам оперативно фіксувати й закривати тисячі проблем, але водночас масштаби цих проблем залишаються суттєвими [6].

Переважна більшість звернень надходить телефоном: 91,2 % проти 5% з інтернет-порталу, 2,5% з мобільного додатка та 1,3% з Telegram-боту. Це, а також результат вище описаних опитувань (66,7% респондентів не знали про цю веб-сторінку) показує, що мешканці й надалі орієнтуються на традиційний спосіб комунікації і не надто охоче користуються новішими цифровими сервісами. Хоча значна частина містян є активними користувачами месенджеру Telegram та соціальною мережею Facebook, де є бот та сторінка сервісу. Така диспропорція радше свідчить не про відсутність цифрових навичок, а про недостатню впізнаваність і популяризацію самого ресурсу серед цільових груп [6].

Звернення надходять: 96% із Луцька, 3,9% – із сіл громади, 0,1% – із селища Рокині. Це добре накладається на попередні висновки про нерівність між ядром міста та периферією (хоч в даному випадку йдеться про місто та села і селище): саме центральні та наближені райони активніше користуються

сервісом, тоді як віддалені території слабше інтегровані в систему комунікації з владою.

У топі питань – відсутність або перебої з опаленням і гарячою водою, проблеми з електропостачанням, прориви трубопроводів і теплотрас, що переважно стосується суто інженерної та комунальної інфраструктури і не вичерпує всього можливого спектра міських проблем. Це показує, що люди насамперед сприймають сервіс як «аварійну» лінію і значно рідше звертаються по проблемам комфортності міста, наприклад щодо засмічення територій, стану тротуарів, відсутності зон відпочинку чи якісних громадських просторів тощо. Хоча в переліку найпоширеніших звернень уже присутні теми зовнішнього освітлення, безпритульних собак, дорожнього покриття та роботи громадського транспорту, потенціал для ширшого використання сервісу лишається реалізованим не повністю [6].

Динаміка звернень за останні 12 місяців має виразні сезонні піки: наприклад, жовтень 2025 року показує 1057 звернень проти 379 у лютому чи 436 у січні.

Це свідчить, з одного боку, про зростання обізнаності мешканців і готовність звертатися по допомогу, а з іншого – підкріплює сприйняття сервісу радше як гарячої лінії з комунальних питань. Бачимо, що такі проблеми займають велику частку звернень, і отже, на їхньому тлі питання зручності, комфортності та стану міської інфраструктури загалом відходять на другий план.

Варто звернути увагу на те, що периферійні райони міста, Лівобережжя та території, які респонденти частіше позначали як проблемні, виявили нижчу активність у поданні звернень через платформу. Це може свідчити не лише про обмежену включеність мешканців у міські комунікаційні процеси, але й про сформовані моделі поведінки, коли тривалі локальні проблеми сприймаються як «звичний стан» середовища та не стимулюють до звернень. Подібний патерн може вказувати як на нижчий рівень очікувань щодо змін, так і на потребу у

спеціальних механізмах залучення жителів цих районів до діалогу з міською владою (рис. 3.1).

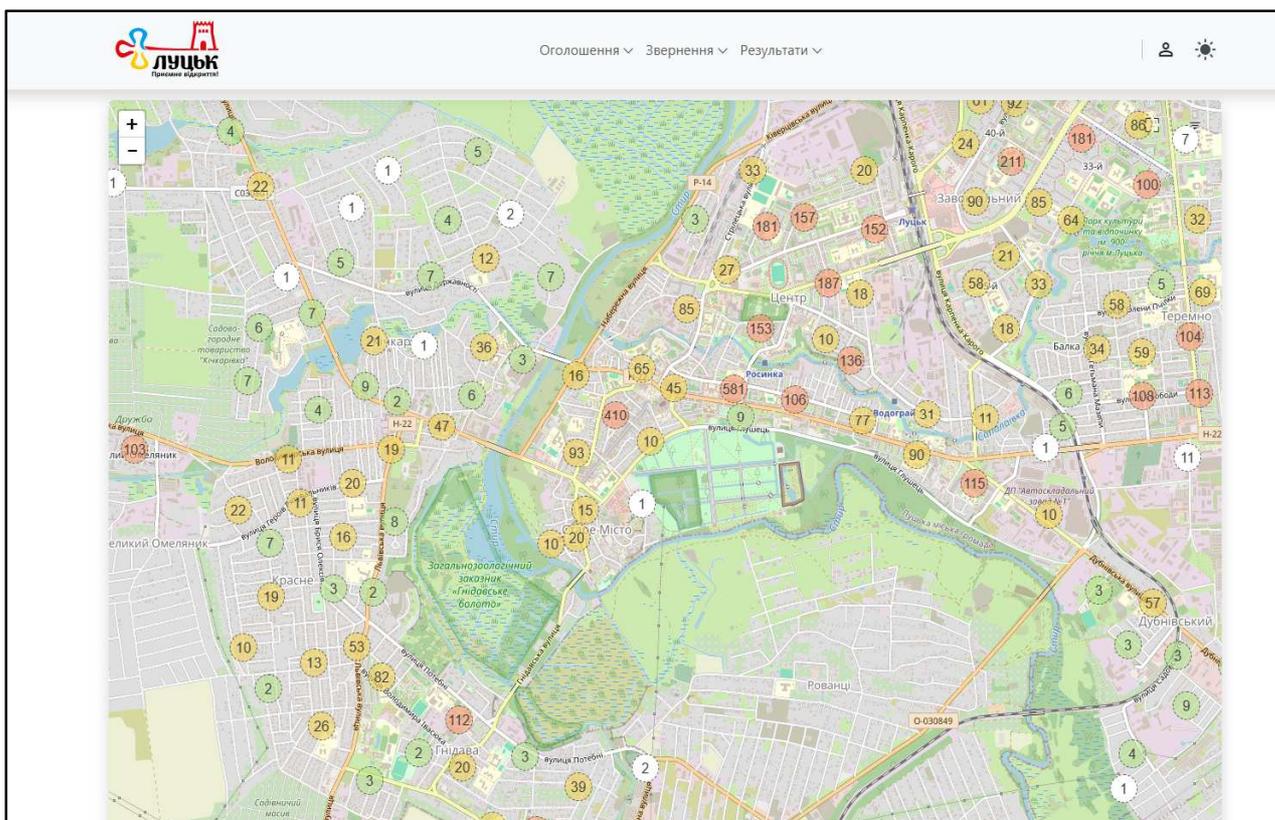

Рис. 3.1. Географія звернень лучан до сервісу «15-80», за період з 10.11.2024 по 10.11.2025 [6]

Сервіс комунікації поступово набирає популярності та справді є зручним: мешканці можуть відстежити, коли прийняте звернення, які роботи виконано, як саме вирішили проблему, тобто процес стає більш прозорим. Водночас є велика проблема в тому, що для значної частини лучан цей сервіс фактично «не існує»: про нього знають і користуються переважно окремі локальні кола, активні містяни чи ті, хто вже мав досвід звернень. Для багатьох інших він не сприймається як універсальний інструмент взаємодії з містом, тож потребує набагато ширшої популяризації й пояснення, з якими саме питаннями сюди можна звертатися [38].

Враховуючи виявлені диспропорції у використанні сервісу, обмежену впізнаваність серед мешканців та домінування аварійних звернень над

питаннями загального благоустрою, доцільно запропонувати низку напрямів для покращення роботи платформи та розширення її суспільної користі.

Першочерговим кроком має стати посилення інформаційної кампанії та видимості сервісу. Варто системно поширювати інформацію через офіційні сайти, соціальні мережі, ЗМІ, комунальні підприємства, ОСББ, тощо. Не менш важливим напрямом є спрощення та модернізація інтерфейсу порталу. Подання звернення має займати мінімум часу, навігація повинна бути інтуїтивною, а структура – однаковою для всіх типів проблем. Доцільно додати підказки, зробити інтерфейс доступнішим для людей старшого віку, забезпечити авторизацію через «Дію» (наприклад) та оптимізувати роботу сайту для мобільних пристроїв. Або навпаки анонімізувати, адже серед населення є страх вказувати свої дані, і вони починають обходити сервіси.

Окремо варто розвивати мобільні та чат-бот рішення, передусім Telegram-бот, яким активно користуються лучани. Його функціонал можна розширити: прикріплення фото та геолокації, автоматичне визначення категорії проблеми, push-сповіщення про статус звернення. Доречно також розширити спектр звернень, наголошуючи, що це не лише сервіс для аварійних ситуацій. Мешканці мають розуміти, що можуть повідомляти і про благоустрій, озеленення, транспорт, паркування, громадські простори, шум, забруднення та інші «некритичні», але важливі аспекти міського середовища. Периферійні райони та Лівобережжя потребують спеціальних механізмів залучення мешканців. Інформаційні зустрічі, співпраця з місцевими активістами, інформування через школи, ЦНАПи тощо можуть суттєво підвищити включеність цих територій у комунікацію з містом [39].

На інтерактивній мапі можна відображати статистику звернень по районах, найбільш часті теми, середній час реагування та «білі плями», де звернення подаються рідко. Це допоможе місту краще розуміти просторову нерівність і більш точно планувати інвестиції у розвиток територій.

3.2. Стратегія розвитку громади: акценти та рекомендації для покращення

Стратегія розвитку Луцької міської територіальної громади до 2030 року загалом спрямована на підвищення комфортності міського середовища й залучення мешканців. У документі Луцька міська територіальна громада подається як простір із потужним транскордонним потенціалом, розташований біля кордону з ЄС і здатний конкурувати за роль логістичного й торговельного вузла, у центрі якого місто Луцьк; водночас наголошується на потребі оновити міське управління, цифровізувати сервіси, розвивати публічні простори й забезпечити прозоре просторове планування. Це добре корелює з відповідями респондентів: люди говорять про потребу у якісних місцях для дозвілля, доступному житлі, зрозумілих сервісах і реальній можливості впливати на розвиток міста та свого району [27].

Ми розглянемо саме ті цілі, які є наближеними до нашої теми та приблизно відповідають вдосконаленню як просторового планування, так і комунікації між владою та жителями і вдосконаленню веб-ресурсу відкритого порталу міста. У межах стратегічної цілі №1. Луцька молодіжна громада, оперативна ціль 1.1 спрямована на розвиток університетського кластеру: розширення мережі молодіжних центрів і просторів, створення просторів спільного користування, хабів та офісу молодіжного підприємництва, бізнес-інкубаторів, формування спільнот тренерів та викладачів у сфері молодіжного підприємництва, а також будівництво сучасного студентського кампусу. Це відповідає запиту, який ми бачимо у дослідженні: молодь хоче мати більше місць для зустрічей, творчості, подій, освіти й самореалізації не лише в центрі, а й у різних районах міста. Оперативна ціль 1.2, що стосується енергоефективного житла й доступності житлового забезпечення, доповнює цей блок: передбачено комплексний план просторового розвитку з енергоефективним підходом і програми доступного житла для молодих сімей та обдарованої молоді, а також розвиток індустрії гостинності – готелів, хостелів

та інших форм тимчасового розміщення. Це напряму перекликається з результатами опитування, де згадувалася їх нестача.

Оперативна ціль 1.3 присвячена цифровізації міських сервісів: впровадженню технологій Smart City для кращої взаємодії бізнесу, влади й громадян, підвищенню прозорості роботи інституцій, автоматизації послуг паркування, модернізації офіційного сайту та розширенню доступу до відкритих даних, удосконаленню інформаційного чат-бота, створенню систем інформування про спортивні й молодіжні активності. Це напряму пов'язано з тим, що ми вже побачили на прикладі сервісу 15-80: цифрові інструменти є, але використовуються переважно як гаряча лінія, а не як повноцінна екосистема міських сервісів і участі. Оперативна ціль 1.4 доповнює картину через завдання створити й осучаснити парки та сквери в усіх населених пунктах і мікрорайонах, розвинути мережу креативних інклюзивних дитячих майданчиків, стимулювати соціально відповідальний бізнес у мікрорайонах, покращити безпеку й безбар'єрність, розвивати реабілітаційні осередки та систему моніторингу міської транспортної системи. Це ж відповідає головним проблемам, які мешканці вказували в анкетах: брак озеленення, зон відпочинку, безпечних і доступних просторів, інфраструктури для маломобільних груп, а також проблем із громадським транспортом.

Стратегічна ціль №2 Нова громада з історичним центром, через оперативну ціль 2.4, робить акцент на прозорому комплексному просторовому плануванні. Йдеться про гнучкі, конкурентоздатні підходи до управління громадою в умовах відкритості й постійних змін – створення системи моніторингу відгуків користувачів комунальних послуг, навчання працівників органів місцевого самоврядування з питань партисипації, медіації, етики спілкування, розвиток системи QR-кодів для доступу до електронних ресурсів громади, залучення мешканців до планування розвитку через опитування, форуми, консультації, громадські слухання, створення актуальної сторінки з інформацією про просторове планування тощо. Okремо прописана потреба розробити й цифровізувати містобудівну документацію, залучати професійні

урбаністичні об'єднання до планування й реконструкцій, удосконалювати геопортал відкритих даних. Це безпосередньо стосується нашої теми: без відкритості й участі складно подолати просторову нерівність між центром і периферією, яку ми бачимо в ментальних мапах, цінах на житло, якості середовища та в структурі звернень до міських сервісів [27].

Водночас, попри чітко сформульовані стратегічні й оперативні цілі, сама стратегія залишається доволі загальною. Багато важливих речей задекларовано, але не розкладено до рівня ясних механізмів: немає повного, публічно структурованого переліку заходів і програм, бракує зрозумілої «карти проєктів» громади, де кожна оперативна ціль мала б свій набір конкретних проєктів з термінами, відповідальними, джерелами фінансування та очікуваним ефектом. Для реального підвищення комфортності та включення громади замало задати напрям – потрібна прозора система проєктів і відкритих інструментів участі, через які люди з різних частин міста зможуть бачити, що саме планується у їхньому середовищі, впливати на пріоритети й оцінювати результати. Інакше існує ризик, що стратегія залишиться набором правильних намірів, тоді як просторові дисбаланси й надалі відтворюватимуться в реальній практиці розвитку Луцька [8; 27].

Для ефективного впровадження стратегії до 2030 року необхідно додати чітко визначені механізми залучення громади на всіх етапах планування та реалізації проєктів. Важливо створити не лише інструменти зворотного зв'язку, як опитування або громадські слухання, а й забезпечити реальні можливості для мешканців впливати на прийняття рішень. Для цього варто ввести обов'язкові консультації з громадою для кожного важливого етапу будівництва або реконструкції, а також розширити використання цифрових платформ, де мешканці можуть подавати свої пропозиції, ідеї чи навіть бути залученими до процесу прийняття рішень через онлайн-голосування або відкриті обговорення. Важливо також розробити механізм формування міського бюджету з урахуванням пропозицій та голосів жителів міста, надаючи їм можливість

впливати на розподіл коштів на благоустрій, нові інфраструктурні проекти чи створення зелених зон.

Для більш ефективної координації та покращення рівня комунікації між владою і мешканцями слід впровадити систему моніторингу та оцінки ефективності реалізованих проєктів з урахуванням думки громади. Стратегія повинна включати регулярні публічні звіти про виконання запланованих цілей з чітким визначенням результатів, фінансових витрат і реального впливу на якість життя. Це дозволить мешканцям бачити реальні зміни в їхніх районах та взаємодіяти з владою не лише через звернення, але й через періодичні оцінки і фідбек щодо прогресу. Прозорість та відкритість таких процесів будуть сприяти створенню довіри між владою та громадою, а також забезпечать більшу ефективність у вирішенні локальних проблем.

3.3. Інтеграція мапи вернакулярних районів у структуру офіційного сайту Луцької міської ради та її практичне використання

Сучасне міське управління неможливе без ефективної двосторонньої комунікації між владою та громадою. Наша пропозиція полягає у розміщенні мапи вернакулярних районів Луцька на офіційному сайті Луцької міської ради (lutskrada.gov.ua), що доповнить існуючий геопортал або створить нову його «гілку» (geo.lutskrada.gov.ua) та дозволить перейти від пасивного інформування до активної взаємодії з мешканцями. Ця мапа і взаємодія мешканців з нею може стати зручним інструментом для збору зворотного зв'язку від мешканців саме про місто загалом. Вона дозволить людям більш просто і доступно висловлювати свою думку про район, оцінювати різні аспекти якості життя, а також пропонувати конкретні покращення без зайвих формальностей і складностей [39; 44].

На відміну від порталу відділу комунікацій «15-80» (1580.lutskrada.gov.ua), який зосереджений на оперативному реагуванні на конкретні локальні проблеми (пошкоджені дороги за точною адресою,

несправне освітлення на перехресті чи відсутність сміттєвих баків у дворі) мапа із вернакулярними районами має принципово іншу мету. Тут акцент робиться не на точкових інцидентах, а на комплексному сприйнятті районів як цілісних просторових утворень. Мешканці зможуть загалом описувати та інформувати про благоустрій, комфортність проживання чи соціальну атмосферу цілих вернакулярних територій тощо. Це дасть владі не лише скарги, а стратегічні інсайти: де бракує озеленення, які райони перетворюються на «мертві зони», де потрібні нові школи чи велодоріжки. Такий підхід вирішує проблему розриву між адміністративним поділом і реальним сприйняттям міста, роблячи комунікацію більш релевантною для повсякденного життя [6].

Ідея інструменту полягає в тому, щоб перетворити суб'єктивні образи простору (які ми зафіксували через ментальні карти) на практичний ресурс для планування. Ціль: зібрати дані про якість життя по районах, виявити пріоритети громади (від транспорту до безпеки) і синхронізувати їх з майбутньою стратегією та візією. Мапа покаже, таку собі «теплову карту» проблемних зон, тренди покращень і потенціал трансформації (як «Богдан» у житловий район). Очікуваний результат полягає в тому, що можна буде побачити, які райони Луцька мають проблеми і конкретизувати їх.

Загальні правила використання мапи будуть передбачають баланс між відкритістю та контролем. Добре було б інтегрувати штучний інтелект для первинної обробки фідбеку – класифікації за темами, фільтрації спаму, агрегації оцінок у аналітику. Платформа не обов'язково має бути постійно відкритою для взаємодії: оптимально запускати її періодично (раз на квартал чи півріччя), щоб уникнути перевантаження і забезпечити якісну модерацию. На початку рекомендується повна анонімність (без e-mail чи телефону), аби подолати недовіру та страх «відплати», з поступовим переходом до опціональної реєстрації. Модерація поєднуватиме ШІ та людських фахівців «15-80» для видалення небажаного контенту (який є у всьому глобальному Інтернеті, особливо говорячи про взаємодію мешканців із владою).

Для популяризації ресурсу потрібна комплексна кампанія, наприклад:

- Розмістити банери на головній сторінці сайту ЛМР, у геопорталі, соцмережах ради (@lutskrada);
- Конкурси в Бюджеті участі: «Найкраща ідея для твого району». В тому числі з використанням мапи;
- Можливо зобов'язання комунальні підприємства інформувати клієнтів (рекламувати) про сервіс;
- Інформування закладів освіти, поширення по викладацьким та учительським колективам. Ознайомлення учнів та студентів із інструментом;
- Партнерство з локальними медіа, громадськими організаціями тощо;
- QR-коди на зупинках чи біля адміністративних будівель;
- Для людей, які не вміють користуватися онлайн-формою чи не мають доступу до інтернету (що часто стосується людей похилого віку) можна запропонувати прописувати анкети по їх району (наприклад, залучити церковні громади і передавати інформацію відповідному відділу (не на постійній основі, а як тимчасовий інструмент)).

Тобто на початковому етапі важливо активно просувати ресурс, попри очікувані скептичні чи негативні реакції, які часто супроводжують нові комунікаційні платформи влади. Навіть критика чи так званій «чорний піар» у коментарях чи соцмережах працюватиме на користь: вони фіксуватимуть у свідомості мешканців існування інструменту поряд з іншими сервісами ЛМР, стимулюючи подальшу дискусію та залучення. Такий підхід перетворить будь-яку увагу, чи позитивну, чи контroversійну, на органічне поширення інформації.

Таким чином, мапа вернакулярних районів стане мостом між сприйняттям громади та рішеннями влади, підвищивши ефективність управління та довіру. Детальні пропозиції щодо структури ресурсу на сайтах ЛМР, форм фідбеку та технічної реалізації будуть розкриті у наступному підрозділі.

3.4. Пропозиції щодо реалізації та функціонування ресурсу з інтеграцією штучного інтелекту

Ресурс мапи вернакулярних районів може реалізовуватись як окрема інтерактивна сторінка на сайті Луцької міської ради (lutskrada.gov.ua) у розділі «Жителю міста», з інтеграцією в геопортал geo.lutskrada.gov.ua.

Головна сторінка відкриває інтерактивну мапу з усіма вернакулярними районами Луцька, при наведенні: кількість коментарів з можливістю перечитати їх, середній бал. Клік по району (наприклад, «ДПЗ») відкриває модальне вікно з повною статистикою, переглядом затверджених коментарів (тільки текст, дата, статус; вікова група та діяльність анонімізуються) та кнопкою «Залишити коментар» (див. рис. 3.2).

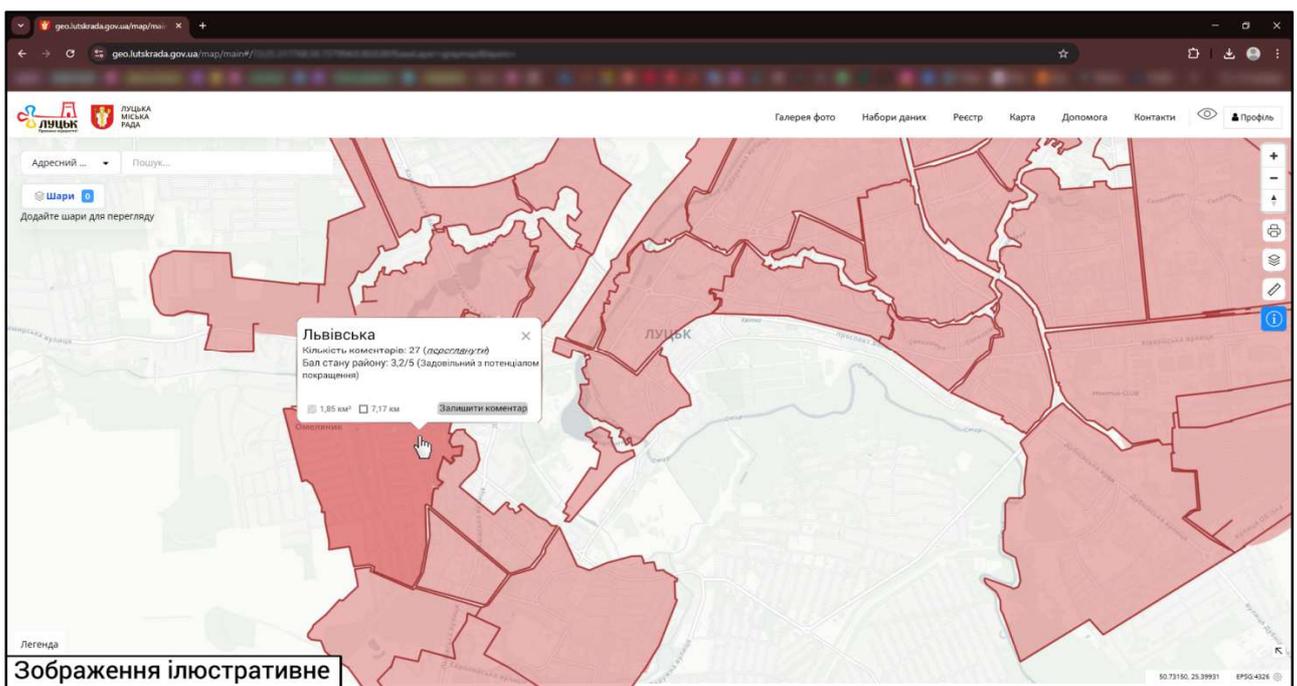

Рис. 3.2. Ілюстративне зображення можливого вигляду шару мапи вернакулярних районів на сайті Луцької міської ради (створено автором)

У формі коментаря зверху фіксується назва району («Підшипниковий – ваша оцінка»). Користувач обирає вікову категорію (До 18, 19-25, 26-40, 41-60, понад 60) та вид діяльності (вільне поле до 50 символів: «студент», «працівник освіти», «будівельник» тощо). Головне поле – текстовий коментар, без

обмеження кількості символів, з підказками: напівпрозорий блок «Правила: без лайливих слів, особистих образ, політики. Приклад: «В районі загалом добре, проте постійно відчувається небезпека – не встигають дивитись за хащами, дороги розбиті, мало живих місць для людей, страшно пустити дитину в магазин, відсутність камер». Якщо правила порушені – коментар не враховується». Опціонально: додати фото/відео, точки на карті (пін для проблеми) (див. рис. 3.3).

Обраний вами район — Львівська

Ваша вікова категорія: **До 18** 19 - 25 26-40 41-60 Понад 60

Ваш вид діяльності: "студент", "вчитель", "автомеханік"...

Коментар:

В районі загалом добре, проте постійно відчувається небезпека — не встигають дивитись за хащами, дороги розбиті, мало живих місць для людей, страшно пустити дитину в магазин, відсутність камер.... Встановіть більше камер. Потрібні лавиці. Бачила гарний проєкт, де лавиці були металевими... В інших районах зупинки замінили і вони мають навіс, у нас ні. Зробіть більше лежачих поліцейських, машини літають як дурні.

Будь ласка, оцініть загальний стан обраного району:

Назва критерію	1	2	3	4	5
Критична ситуація		Незадовільно, значні проблеми	Нижче бажаного рівня	Загалом добре, є окремі недоліки	Відмінно, проблеми незначні
Зображення ілюстративне					
доступність та					

Зверніть увагу!
Не використовуйте лайливі слова, образи чи погрози. Уникайте повторів знаків ("!!!!", "????") та спаму. Пишіть конструктивно та по суті. У разі порушення коментар відхиляється автоматично.

Рис. 3.3. Ілюстративне зображення можливого вигляду повідомлення мешканців на сайті Луцької міської ради (створено автором)

Після коментаря – коротка таблиця балів для оцінки загального стану району, за 5-бальною шкалою (де 5 – відмінно, проблеми незначні, 4 – загалом добре, є окремі недоліки, 3 – нижче бажаного рівня, є окремі недоліки, 2 – незадовільно, значні проблеми, 1 – критична ситуація):

1. Транспортна доступність та мобільність (громадський транспорт, дороги, зручність пересування);
2. Стан дорожньої та тротуарної інфраструктури (покриття, розмітка, доступність для пішоходів і велосипедистів);

3. Якість вуличного освітлення (наявність і ефективність освітлення у вечірній час);
4. Стан території та рівень упорядкованості (Доглянутість, відсутність занедбаних зон, недобудов, сміття);
5. Рівень безпеки та комфортності перебування (суб'єктивне відчуття безпеки, освітленість, криміногенність);
6. Стан природного середовища та озеленення (парки, дерева, водойми, чистота повітря й території);
7. Наявність і якість об'єктів для відпочинку та дозвілля (дитячі майданчики, лавиці, сквери, спортивні зони);
8. Доступність послуг та комерційної інфраструктури (магазини, аптеки, кав'ярні, сервісні заклади);
9. Якість житлової забудови та міського середовища (архітектура, доглянутість дворів, чистота, благоустрій);
10. Динаміка розвитку та перспективність району (нові проекти, ремонти, інвестиції, модернізація).

Відповідно, загальна оцінка стану району також за 5-бальною шкалою (середнє арифметичне балів за всіма критеріями), де 1-2 Потребує негайного втручання, 2-3 Існують певні проблеми, 3-4 Задовільний з потенціалом покращення, 4-5 Відмінний, зразковий.

Додатково необов'язкове поле «Пропозиції щодо мапи» (межі району, назва тощо). Кнопка «Відправити» веде до екрану: «Дякую за внесок у добробут міста! Поширюйте інструменти комунікації з владою» з QR-кодами/посиланнями на відповідні ресурси.

Коментарі фільтруються серверним ШІ (моделі GPT-4o, Llama, Claude чи їх аналоги для державних сайтів), який автоматично класифікує теми, відсіює спам і образи. ШІ може аналізувати коментарі, виділяти найчастіші проблеми, формувати короткі зведення для відповідальних підрозділів, а також робити щомісячні аналітичні звіти з візуалізаціями, що значно підвищує ефективність управлінських рішень. Важливо, що модератори отримують не «сирі»

коментарі, а структуровані аналітичні пакети: ключові проблеми за районами, типові пропозиції, позитивні відгуки, а також індикатори зміни настроїв громади у часі [26; 34].

Запропонована структура ресурсу забезпечує ефективний збір, обробку та аналіз зворотного зв'язку від громади щодо вернакулярних районів Луцька. Інтеграція штучного інтелекту дозволяє автоматизувати модерацію та аналітику, підвищуючи оперативність реагування влади. Реалізація платформи сприятиме переходу від пасивного інформування до активної комунікації, створюючи data-driven основу для планування розвитку міських районів та наближаючи управління до принципів «розумного міста».

Як підсумок – запропонована система формуватиме новий рівень міської взаємодії між громадою та владою, де кожен мешканець може впливати на просторовий розвиток, а кожен район отримує власний вимірюваний «перцепційний профіль». Платформа створюватиме передумови для того, щоб вернакулярні райони – як уявні, так і формальні – ставали чіткішими, краще окресленими та більш узгодженими між мешканцями. У перспективі це дозволить місту формувати ту політику, яка ґрунтується не лише на експертній оцінці чи статистиці, а й на живому досвіді жителів, що робить управління більш чутливим, гнучким і орієнтованим на реальні потреби громади.

ВИСНОВКИ

Отож, дослідження підтвердило наявність проблеми комунікації та довіри між мешканцями Луцька та місцевою владою, яка проявляється у низькому рівні інформованості про міські ініціативи, обмеженому використанні цифрових каналів зв'язку та скептичному ставленні до офіційних джерел. Результати опитування 30 респондентів виявили, що мешканців, які регулярно взаємодіють з платформами міської комунікації – меншість, тоді як значна частина опитаних не має довіри, не проінформована достатньо про наявність таких ресурсів, відповідно – не користуються ними.

Значна частка респондентів, охоплених опитуваннями, визнає відсутність зручних інструментів для діалогу як основну перешкоду у взаємодії з владою. Водночас Україна перебуває у процесі впровадження стандартів ЄС у сфері управління населеними пунктами, що потребує посиленого акценту на прозорості, відкритості та залученості громадян до прийняття рішень. З огляду на соціальні виклики, що набудуть актуальності після завершення війни і під час неї, існує ризик затяжних непродуктивних відповідей на потреби громади, що може зашкодити стабільності та розвитку міста.

Результати проведених опитувань показали, що Луцьк має яскраво виражений поділ на комфортні центральні райони і периферійні території з низкою соціальних та інфраструктурних проблем. Центральні райони, як-от Центр, Київський майдан, Привокзальний, і великі житлові масиви, характеризуються кращою відвідуваністю та меншим рівнем проблем, тоді як периферія – Вишків, Вересневе, Підшипниковий завод, Мотор – залишається недостатньо розвиненою, має «мертві зони», проблеми з доступністю транспорту, зеленими зонами, безпекою та інфраструктурою для людей з обмеженими можливостями. Важливо, що мешканці визнають потенціал розвитку периферійних районів, водночас висловлюючи певний песимізм щодо змін у найпроблемніших територіях. Аналіз ментальних мап показав, що мешканці виокремлюють ключові «якорі» повсякденного життя – господарські,

транспортні, торговельні точки, проте периферія у свідомості залишається менш помітною. Це підкреслює необхідність формування більш впізнаваних та соціально активних районів, що відповідало б візії міста як культурного, історичного та бізнес-простору, адаптованого до потреб різних вікових груп.

З огляду на це, ми довели, що вернакулярні райони є більш адекватною основою для поділу міста, аніж формальні адміністративні межі чи інші критерії. Зазначено також важливість активного використання цифрових інструментів, якими широко користуються мешканці для подання звернень, а також інтеграції їх з системою моніторингу, яка відображає статистику, середній час реагування і райони з низькою активністю звернень. Пропонується розширення функціоналу веб-інструментів міської влади для фіксації не тільки аварійних ситуацій, але й питань благоустрою, озеленення, транспорту, паркування тощо, особливо для включення периферії в комунікацію з владою.

Одним із результатів проведеного дослідження стало створення мапи поділу міста Луцьк на вернакулярні райони, що покликана стати ключовою комунікаційною платформою між владою та містянами. Вона створена на основі картографічного моделювання у QGIS, з експортом у KML та GeoJSON. Карта містить три основні шари – запропоновані мешканцями, командою дослідників та неідентифіковані зони, що дає змогу врахувати суб'єктивні поділи міста. В роботі вказано, як її застосовувати, інтегрувати в наявний сайт Луцької міської ради, а також подані рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення наявних ресурсів.

Отож, результати здійсненого дослідження можуть бути корисними для структурних підрозділів Луцької міської ради, відділу комунікації, департаментів планування та розвитку міста, а також громадських організацій, що працюють у сфері урбаністики та місцевого самоврядування. Вони сприятимуть покращенню комунікації між владою та мешканцями, підвищенню прозорості прийняття рішень, розвитку інструментів партисипації та більш ефективному управлінню міським простором.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бачинська Л. Г. Еволюція архітектури і містобудування України з кінця XIX до початку XXI століть: причини та тенденції. *International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE»*. 2017. № 10 (26). Vol. 1. С. 43-48.
2. Безлюбченко О.С. та ін. Планування міст і транспорт: *Навчальний посібник*. Харків: ХНАМ, 2006. 138 с.
3. Бесарабчук І., Волгін С. Зонування міста Луцька для порівняльних урбанофлористичних досліджень дія: *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Ботаніка»*. 2017. № 7. С. 61-67 URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/13238/1/13.pdf> (Дата звернення: 13.06.2025)
4. Борисенко М. Архітектурний ландшафт міст Радянської України (1920–1939 рр.). *Етнічна історія народів Європи*. 2009. Вип. 30. С. 7–13.
5. Веб-платформа електронної демократії. *E-DEM*. URL: <https://e-dem.ua/> (Дата звернення: 12.11.2025)
6. Веб-сайт відділу комунікації Луцької міської ради 15-80. URL: <https://1580.lutskrada.gov.ua/> (Дата звернення 12.11.2025)
7. Веб-сайт Міського Бота Назара. URL: <https://citybot.pro> (Дата звернення: 24.09.2025)
8. Геопортал Луцької міської територіальної громади. URL: <https://geo.lutskrada.gov.ua/home> (Дата звернення: 12.11.2025)
9. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. 185 с.
10. Державні будівельні норми (ДБН) в Україні у 2024 році. *Dewpoint*. URL: <https://dewpoint.com.ua/derzhavni-budivelni-normi-dbn-v-ukrayini-u-2024-rotsi/> (Дата звернення: 13.06.2025)

11. Єдинак Я. Організація управління районами в містах: досвід Польщі для України. *Instituția Privată de Învățămînt Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată Întreprinderea cu capital străin «Demsta» S.R.L. Se editează din martie*. 2017. N 5 (27). С. 46-49
12. Ідеальний район чи «цифровий концтабір»: Як 15-хвилинні міста змінюють наше життя. *Bird in flight*. URL: <https://birdinflight.com/architectura-uk/yak-15-hvilinni-mista-zminyuuyut-nashe-zhittya.html> (Дата звернення: 23.03.2025)
13. Колмаков Є. О. Основні чинники формування архітектурно-планувальної організації багаторівневих громадських просторів в історичних центрах крупніших міст України. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2017. Вип. 49. С. 321-325
14. Компактне місто: нідерландський досвід. *Mistosite*. URL: <https://mistosite.org.ua/uk/articles/kompaktne-misto-niderlandskyi-dosvid> (Дата звернення: 23.03.2025)
15. Кононенко О., Гнатюк О. Міські вернакулярні райони: методика виділення на основі аналізу ментальних карт. *Вісник Херсонського державного університету. Серія Географічні науки*. 2022. Вип. 17. С. 36–49. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/server/api/core/bitstreams/62cd62fc-5ca1-4e14-93d2-0b425140d20e/content> (Дата звернення: 24.08.25).
16. Лазебник Л. Л., Фурманюк І. Г. Міське планування як прогресивна форма просторово-економічної трансформації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 22. С. 64–68. <http://dx.doi.org/10.32702/2306-6814.2023.22.64> (Дата звернення: 21.01.2025)
17. Луцька міська рада. *Офіційний веб-сайт*. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/> (Дата звернення: 10.11.2025)
18. Мамонова В. Проблеми унормування інституційних засад управління містом з районним поділом. *Теорія та практика державного управління*. 2020. 1(68). С. 152-160. <https://doi.org/10.34213/tp.20.01.19>

19. Мезенцев К., Кононенко О. Суспільно-географічна районологія : навчально-методичний комплекс. Київ, 2023. 98 с. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2023/04/suspilno-geografichna-rajonologiya_mezenczev_kononenko.pdf (Дата звернення: 08.10.2025)
20. Нікон О. Проблеми та перспективи використання перцепційного підходу при вдосконаленні міських просторів. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : мат. X Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 15–16 травня 2025 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. С. 77–80.
21. Нікон О., Пугач С., Особливості терміну «перцепція» та доцільність його використання в регіональних дослідженнях. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : мат. IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8-9 листопада 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. С. 99–101.
22. Пандас А. В. Функціональне зонування як інструмент регулювання просторового потенціалу великого міста. *Економіка: реалії часу*. 2015. №1(17). С. 43-47.
23. Планування і благоустрій міст : навч. посібник. для студентів усіх форм навчання та слухачів другої вищої освіти за напрямом підготовки 0921 (6.060101). «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний, Т. О. Черносова. Харків, 2011. 191 с.
24. Плешкановська А. М. Урбаністика сучасності та її окремі види (до питання термінології). *Містобудування та територіальне планування*. 2018. Вип. 68. С. 453-458. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/084818e4-566a-442f-911c-d7340dd63a4f/content>.
25. «Право на місто»: як громада має брати участь у міському плануванні. *Cedos*. URL: <https://cedos.org.ua/researches/pravo-na-misto-iaak-hromada-maie-braty-uchast-u-miskomu-planuvanni/> (Дата звернення: 03.11.2024)
26. Результати вебінару про те, як цифрові рішення і штучний інтелект можуть підвищити продуктивність ОМС. *BDO Ukraine*. URL:

- <https://www.bdo.ua/uk-ua/news-2/2024/digital-solutions-for-local-governments> (Дата звернення: 09.11.2025)
27. Стратегія розвитку Луцької міської територіальної громади до 2030 року.
URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/static/content/files/g/hz/b7zvppwouctgd4wict4cwpgyahclahzg.pdf> (Дата звернення: 09.11.2025)
 28. Троценко О. Методика дослідження територіальної ідентичності мешканців Дніпропетровської області. *Часопис соціально-економічної географії*. 2014. Вип. 17 (2). С. 93-99.
 29. Українська візуальна лабораторія. URL: <https://uvl.algorytm.ngo/> (Дата звернення: 10.11.2025)
 30. Чмирьова Л.Ю., Федяй Н.О. Районування території України як один з факторів просторового соціально-економічного розвитку регіонів. *Ефективна економіка*. 2013. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1878> (Дата звернення: 15.11.2024)
 31. Що таке ментальна карта Луцька і як вона формує нові бренди. *Algorytm*. URL: <https://algorytm.ngo/articles/shcho-take-mentalna-karta-lutska-i-iak-vona-formuye-novi-brendy> (Дата звернення 09.11.2025)
 32. Що таке урбаністика? *Нерухомі*. URL: <https://nerukhomi.ua/ukr/news/lajfhaki/scho-take-urbanistika.html> (Дата звернення: 13.06.2025)
 33. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1998–2004.
 34. Як перетворити ШІ на власного помічника – поради для публічних службовців. *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/how-tos/yak-peretvoriti-shi-na-vlasnogo-pomichnika-poradi-dlya-publichnikh-sluzhbovtsiv> (Дата звернення: 12.11.2025)

35. Cozens P. M. Crime Prevention through Environmental Design (CPTED): A Review and Modern Bibliography. *Property Management*. 2005. Vol. 23, iss. 5. P. 328–356. URL: https://www.researchgate.net/publication/239746349_Crime_Prevention_through_Environmental_Design_CPTED_A_Review_and_Modern_Bibliography (Дата звернення: 12.11.2025)
36. Eileen Mitchell T. Zoning. URL: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/zoning> (Дата звернення: 15.11.2024)
37. Eyes on the Street. *Medium*. URL: <https://medium.com/i-cities/eyes-on-the-street-ab12b39b960b> (Дата звернення: 11.11.2025)
38. Four ways to engage citizens in local government. *Municipal World*. URL: <https://www.municipalworld.com/feature-story/four-ways-to-engage-citizens-local-gov/> (Дата звернення: 10.11.2025)
39. Karen Mossberger, Yonghong Wu, Yonghong Wu. Connecting Citizens and Local Governments? Social Media and Interactivity in Major U.S. Cities. 2013. DOI:10.1016/j.giq.2013.05.016
40. Lu Wang, Fang Fang, Xiaohui Yuan, Zhongwen Luo, Yuanyuan Liu, Bo Wan, Yishi Zhao. Urban function zoning using geotagged photos and OpenStreetMap. *Remote Sens*. 2025. 17(6). 990. DOI: <https://doi.org/10.3390/rs17060990> (Дата звернення: 09.01.2025)
41. Newman O. Creating Defensible Space. Washington : U.S. Department of Housing and Urban Development. *Office of Policy Development and Research*, 1996. 128 p. URL: <https://www.huduser.gov/publications/pdf/def.pdf>. (Дата звернення: 25.08.2025)
42. Paul Cozens. Think Crime: Using Evidence, Theory and Crime Prevention Through Environmental Design for Planning Safer Cities. 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/311859617_Think_Crime_Using_Evidence_Theory_and_Crime_Prevention_Through_Environmental_Design_for_Planning_Safer_Cities (Дата звернення: 12.11.2025)
43. Quintelier E. Differences in Political Participation between Young and Old People. *Contemporary Politics*. 2007. Vol. 13. Is. 3. P. 165–180. URL:

- https://www.researchgate.net/publication/240524931_Differences_in_Political_Participation_between_Young_and_Old_People (Дата звернення: 12.11.2025)
44. Rangajeewa Ratnayake. Sense of safety in public spaces: university student safety experiences in an Australian regional city. 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/313744333_Sense_of_safety_in_public_spaces_university_student_safety_experiences_in_an_Australian_regional_city (Дата звернення: 12.11.2025)
 45. Revisiting 1916 (Part I): The History of New York City's First Zoning Resolution. *Building the skyline*. URL: <https://buildingtheskyline.org/tag/1916-zoning-ordinance/> (Дата звернення: 21.01.2025)
 46. Routine Activity Theory in Criminology. Centre of Excellence. URL: <https://www.centreofexcellence.com/routine-activity-theory-in-criminology/> (Дата звернення: 10.11.2025)
 47. SCC Solution 80 Best Practice Examples. European Commission. URL: <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu/sites/default/files/SCC%20Solution%2080%20Best%20Practice%20Examples.pdf> (Дата звернення: 24.08.25)
 48. The Ideal City According to Five Urban Concepts. *Archdaily*. URL: <https://www.archdaily.com/1020451/the-ideal-city-according-to-five-urban-concepts> (Дата звернення: 13.06.2025)
 49. The Importance of Urban Planning – The Seven Key Reasons. *Archistar*. URL: <https://www.archistar.ai/blog/the-importance-of-urban-planning-the-seven-key-reasons/>(Дата звернення: 13.06.2025)
 50. Urban zoning and how it can make cities liveable. *Bolt*. URL: <https://bolt.eu/en/blog/urban-zoning/> (Дата звернення: 13.06.2025)
 51. Vania Ceccato. Systems Thinking for Sustainable Crime Prevention: *Planning for Risky Places*. 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/385332190_Systems_Thinking_for_Sustainable_Crime_Prevention_Planning_for_Risky_Places (Дата звернення 09.11.2025)

52. What is a smart city. *Twi-Global*. URL: <https://www.twi-global.com/technical-knowledge/faqs/what-is-a-smart-city> (Дата звернення: 17.12.2024)
53. Zelinsky W. North America's vernacular regions. *Annals of the Association of American Geographers*. 1980. 70(1). 1–16. DOI: 10.1111/j.1467-8306.1980.tb01293.x
54. Zoning Arrived 100 Years Ago. It Changed New York City Forever. *The New York Times*. URL: https://www.nytimes.com/2016/07/26/nyregion/new-yorks-first-zoning-resolution-which-brought-order-to-a-chaotic-building-boom-turns-100.html?_r=0 (Дата звернення: 11.06.2025)

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкетування №1 «Комунікація із Луцькою міською радою»

1. Ваша вікова категорія:
 - До 18
 - 19-25
 - 26-40
 - 41-60
 - Понад 60
2. Скільки часу Ви проживаєте в місті Луцьк?
 - Все життя
 - До 5 років
 - Від 5-10 років
 - Понад 10 років, але не з народження
3. Чи знаєте Ви, куди звернутись, коли ви помітили певну проблему (хаші, сміттєзвалище, освітлення, шум, занедбаність тощо) в місті?
 - Так
 - Ні, проте хочу знати
 - Ні, і ніколи не цікавився/лась
4. Чи зверталися Ви колись через помічену проблему? Якщо так, вкажіть, до якої установи, служби або на який сайт Ви зверталися.
 - Так
 - Знаю куди звернутись, але ще не звертався/лась
 - Ні, і не помічав/ла проблем
 - Ні, і не мав/ла бажання звертатись, хоч і помічав/ла проблеми
 - Інше: _____
5. На Вашу думку, якщо Ви і звернетесь з проблемою, її вирішать?
 - Так
 - Можливо й вирішать, але на це піде багато часу (понад 3 місяці)
 - Я думаю, що це рідкісне явище
 - Ні
 - Інше: _____
6. Чи користувались/заходили ви на сайт Луцької міської ради?
 - Так
 - Так, але ніколи не користувався/лась
 - Ні
7. Чи знайомі Ви з чат-ботом міста "Назар CityBot"?
 - Так
 - Так, але ніколи не користувався/лась
 - Ні
8. Чи знайомі Ви з платформою електронної демократії e-dem.ua?
 - Так
 - Так, але ніколи не користувався/лась
 - Ні
9. Чи знайомі Ви з сайтом відділу комунікації Луцької міської ради ?
 - Так
 - Так, але ніколи не користувався/лась
 - Ні

Продовження додатку А

10. Район/и, де Ви проживаєте
(Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- Балка
 - Вересневе/Цукровий завод
 - Вишків
 - Дачі/Маяк
 - Дубнівський
 - Електроапаратний
 - Глобус
 - Київський майдан
 - Кічкарівка/Чернишевського
 - Ковельська
 - Красне
 - ЛПЗ/ДПЗ/ГПЗ/Гнідава
 - Львівська
 - Молоді
 - Мотор/Військова частина
 - Підшипниковий завод
 - Політех
 - Привокзальний
 - Старе місто
 - Центр
 - Теремно
 - Північний промисловий/Адреналін/Гуща/КРЗ
 - 8 березня
 - 55й квартал
 - 33й квартал
 - 40й квартал
 - 40й-б Квартал
 - Інше: _____
11. Чи задоволені Ви інфраструктурою, загальним виглядом, комунікаціями, зручностями тощо району, де Ви проживаєте?
- Так
 - Загалом так, але можна покращити
 - Вважаю, що в районі багато чого відсутнє, але загалом нормально
 - Ні
12. Район/и, де Ви працюєте/навчаєтесь
(Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів, які були подані в 10 запитанні)
13. Чи задоволені Ви інфраструктурою, загальним виглядом, комунікаціями, зручностями тощо району, де Ви проживаєте?
- Так
 - Загалом так, але можна покращити
 - Вважаю, що в районі багато чого відсутнє, але загалом нормально
 - Ні

Додаток Б

Анкетування №2 «Проблеми районів міста Луцьк»

1. Ваша вікова категорія:

- До 18
- 19-25
- 26-40
- 41-60
- Понад 60

2. Район/и, де Ви проживаєте
(Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):

- Балка
- Вересневе/Цукровий завод
- Вишків
- Дачі/Маяк
- Дубнівський
- Електроапаратний
- Глобус
- Київський майдан
- Кічкарівка/Чернишевського
- Ковельська
- Красне
- ЛПЗ/ДПЗ/ГПЗ/Гнідава
- Львівська
- Молоді
- Мотор/Військова частина
- Підшипниковий завод
- Політех
- Привокзальний
- Старе місто
- Центр
- Теремно
- Північний промисловий/Адреналін/Гуща/КРЗ
- 8 березня
- 55й квартал
- 33й квартал
- 40й квартал
- 40й-б Квартал
- Інше: _____

Продовження додатку Б

3. Район/и, де Ви працюєте/навчаєтесь (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
4. Район/и, в яких Ви перебуваєте найчастіше (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
5. Який район/и Ви взагалі не відвідуєте (до ± 10 разів на рік) (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
6. В якому районі/ах Ви перебуваєте тільки для вирішення конкретних питань (лікарня, цвинтар, РАЦС тощо) ? (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
7. Район/и, які, на Вашу думку, достатньо розвинуті? (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
8. Район/и, які на Вашу думку є самими занедбаними? (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
9. Район/и, які, на Вашу думку, мають тільки одну функцію? (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)
10. Район/и, які, на Вашу думку, реально мають потенціал до розвитку? (Розташування районів взято з: <https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024> 4-а сторінка):
- *(перелік усіх районів з 2-го запитання)

11. Як часто Ви перебуваєте в районі?

Назва району	Щодня	Кілька разів на тиждень	Декілька разів на місяць	Декілька разів на рік	Практично не відвідую (якщо тільки проїздом-обирайте цю відповідь)
Балка					
...					

Продовження додатку Б

12. Як Ви оцінюєте безпеку в районі?

Назва району	Повністю безпечно (немає помітних небезпечних груп осіб або собак)	Безпечно в денний час, але вночі небезпечно (вночі є групи осіб/собаки)	Не дуже безпечно (часто перебувають небезпечні групи осіб або безпритульні собаки)	Небезпечно (постійно присутні небезпечні групи осіб чи собаки)	Не можу відповісти на запитання
Балка					
...					

13. Як Ви оцінюєте стан громадського транспортного сполучення в цьому районі?

Назва району	Чудове (зручний доступ до громадського транспорту, хороше покриття маршрутами)	Добре (достатня кількість транспортних засобів, але іноді є затримки або звідси не можна добратись в інші райони)	Посереднє (недостатня кількість транспорту або довгі інтервали очікування)	Погане (рідкісні маршрути, погана доступність або відсутність громадського транспорту)	Не можу відповісти на запитання
*Балка					
...					

14. Як Ви оцінюєте рівень освітлення на вулицях району в темний час доби?

Назва району	Добре	Посереднє (освітлення є, але його зарано відключають або інші з цим проблеми)	Погане (можливо на деяких вулицях світло і є, але переважно темрява)	Не можу відповісти на запитання
Балка				
...				

15. Чи достатньо соціальних об'єктів в районі (лікарні, магазини, школи, дитячі садки тощо)?

Назва району	Всі основні соціальні об'єкти є і добре працюють (або є поблизу і цього достатньо)	Є кілька об'єктів, але їх достатньо для зручності	Є один/два об'єкти і їх недостатньо/вони взагалі відсутні/вони далеко від району	Не можу відповісти на запитання
Балка				
...				

Продовження додатку Б

16. Чи достатньо в районі об'єктів для відпочинку? (різноманітні заклади, парки, сквери, спортивні майданчики тощо)

Назва району	Всього достатньо або ці об'єкти є поблизу	Є кілька таких об'єктів, проте вони в занедбаному стані або їх недостатньо	Практично відсутні в цьому районі та не має поблизу	Не можу відповісти на запитання
Балка				
...				

17. Які основні проблеми районів, на Вашу думку?

Назва району	Поганий стан доріг та тротуарів (або наявність небезпечних переходів)	Постійні хащі	Постійна проблема зі сміттям або наявне стихійне смітезвалище	Наявність мертвих зон (пустирі, недобудови, хащі)	Недостатнє або відсутнє озеленення
Балка					
...					
Назва району	Поганий стан прибудинкових територій (старі або занедбані дитячі майданчики, лавки тощо)	Відсутність зон/и для відпочинку та громадських просторів загалом	Надмірна щільність забудови	Небезпечні групи осіб	Часте скупчення безпритульних собак
Балка					
...					
Назва району	Постійні конфлікти між мешканцями району	Скупчення підлітків у результаті відсутності для них простору	Часте "відвідування" району поліцією - небезпечні мешканці району	Погане/відсутнє освітлення	Недостатнє забезпечення громадським транспортом
Балка					
...					
Назва району	Часті проблеми з комунікацією (відсутність води/теплої води, світла, газу тощо)	Повна або часткова відсутність інфраструктури/зручностей для маломобільних груп	Відсутність зон для виходу тварин	Часті випадки перевищення швидкості водія або присутність	Постійний сморід (від смітників,
Балка					
...					

Продовження додатку Б

18. Оберіть декілька "функцій" кожного району, які, на Вашу думку, там є основними?

Назва району	Дозвілля	Культура і розвиток	Освіта та спорт	Бізнес	Виробництво і склади	Торгівля	Житлова	Охорона здоров'я та адміністративні послуги
Балка								
...								

19. За презентацією Луцької міської ради по стратегії міста, Луцьк має таку візію – "сучасний екополіс, який молодь обирає для навчання, самореалізації та відкриття бізнесу, зростаючий економічний та культурний лідер північного заходу України". Чи згодні Ви з цим? Якщо ні, то яку Ви б запропонували візію нашого міста?

- Ваша відповідь _____

20. Чого в Луцьку Вам недостатньо?

- Бізнесу
- Торгових центрів
- Відпочинкових комплексів і розважальних центрів
- Відпочивальних зон (парки, сквери тощо)
- Житла
- Промисловості, складів, різноманітних магазинів будматеріалів тощо
- Автостоянок
- Велодоріжок
- Озеленення
- Спорту
- Культури (театрів, кінотеатрів, мистецьких просторів (художніх, літературних, музичних тощо)
- Медичних центрів
- Реабілітаційних, рекреаційних центрів та пансіонатів
- Просторів психологічної підтримки
- Готелів/хостелів/мотелів
- Закладів освіти
- Релігійних закладів
- Закладів для дитячого розвитку/розваг
- Місць для прогулянок з улюбленцями
- Інше: _____

Додаток В

Бланк анкети №3 «Вернакулярні райони»

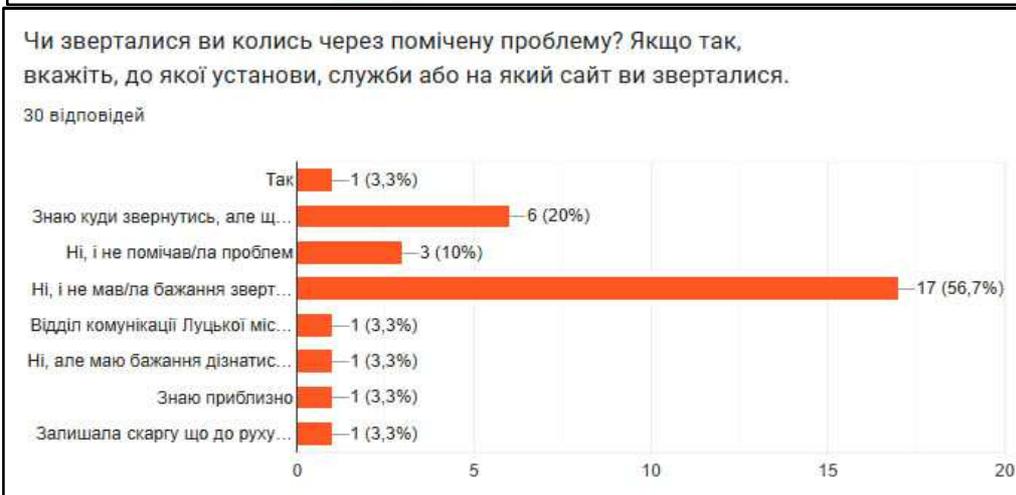
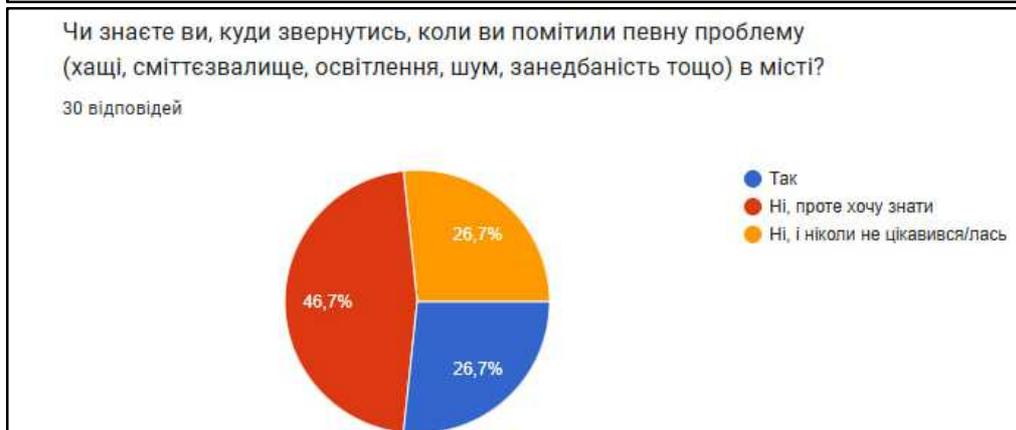
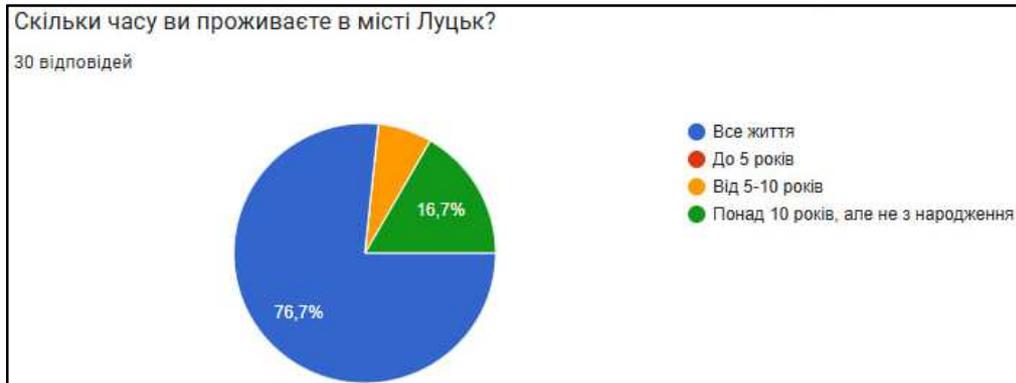
Ваше завдання - обвести межі районів міста і надписати їх назви (за вашими спогадами і точкою зору). Якщо, наприклад, ви не знаєте/не впевнені в назві району чи його розташуванні - надпишіть "?". Райони можна як обводити різним кольором, так і замальовувати, як вам зручно. Надписувати також, можна цифрами і подати легенду, а можна над самою картою. Якщо у вас є що додати тощо - напишіть це в правому нижньому куті цієї сторінки.

- 1 - Волинський обласний госпіталь для інвалідів війни
- 2 - Луцький спиртгорілчаний комбінат
- 3 - Річка Стир
- 4 - "Сафрон"
- 5 - Автостанція №2
- 6 - СКФ Україна
- 7 - Нова Лінія
- 8 - ЦУМ
- 9 - Центральний парк ім. Лесі Українки
- 10 - РЦ "Промінь"
- 11 - Волинська обласна державна адміністрація
- 12 - Залізничний вокзал
- 13 - ТРЦ "ПортСіті"
- 14 - ТЦ "Імідж"
- 15 - Луцький цегельний завод №2
- 16 - Теремнівські ставки
- 17 - Літак Іл-18Б
- 18 - Завод "Мотор"
- 19 - ТЦ "Глобус"
- 20 - КРЦ "Adrenalin City"
- 21 - Гнідавський цукровий завод

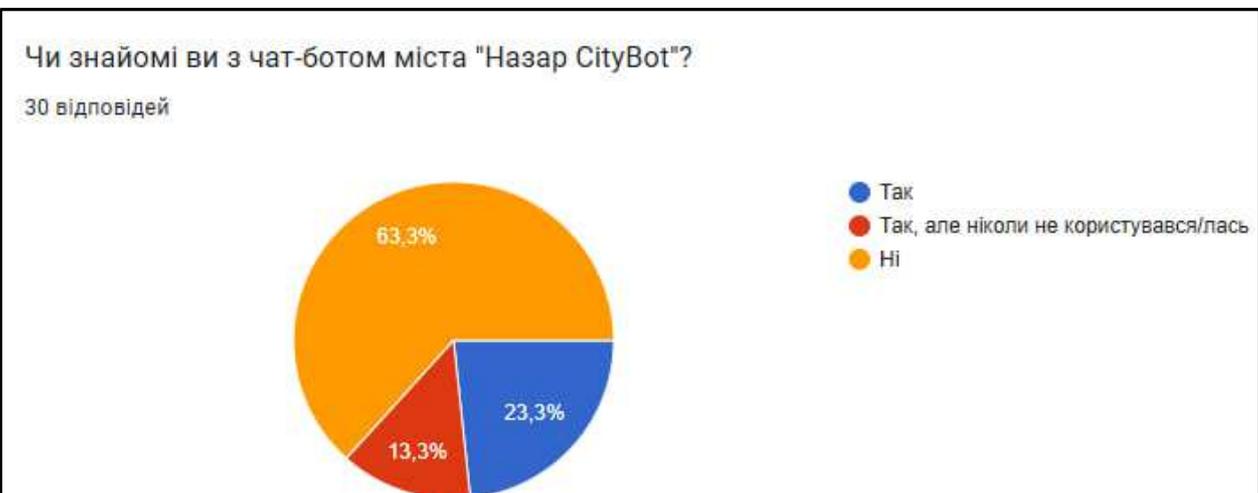
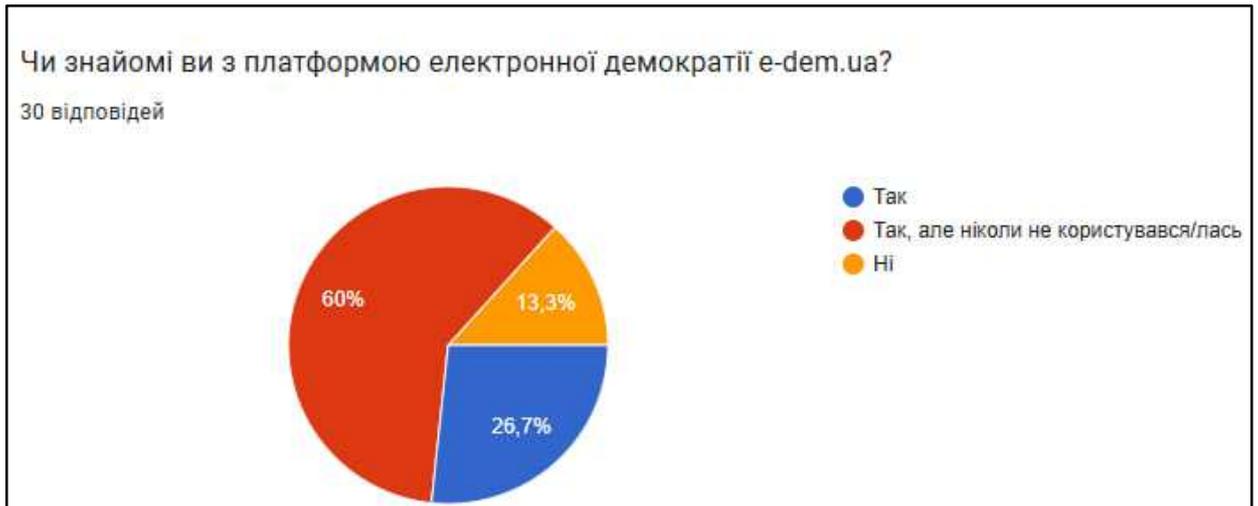

Додаток Г

Результати Анкетування №1 «Комунікація з Луцькою міською радою»

Продовження додатку Г

Продовження додатку Г

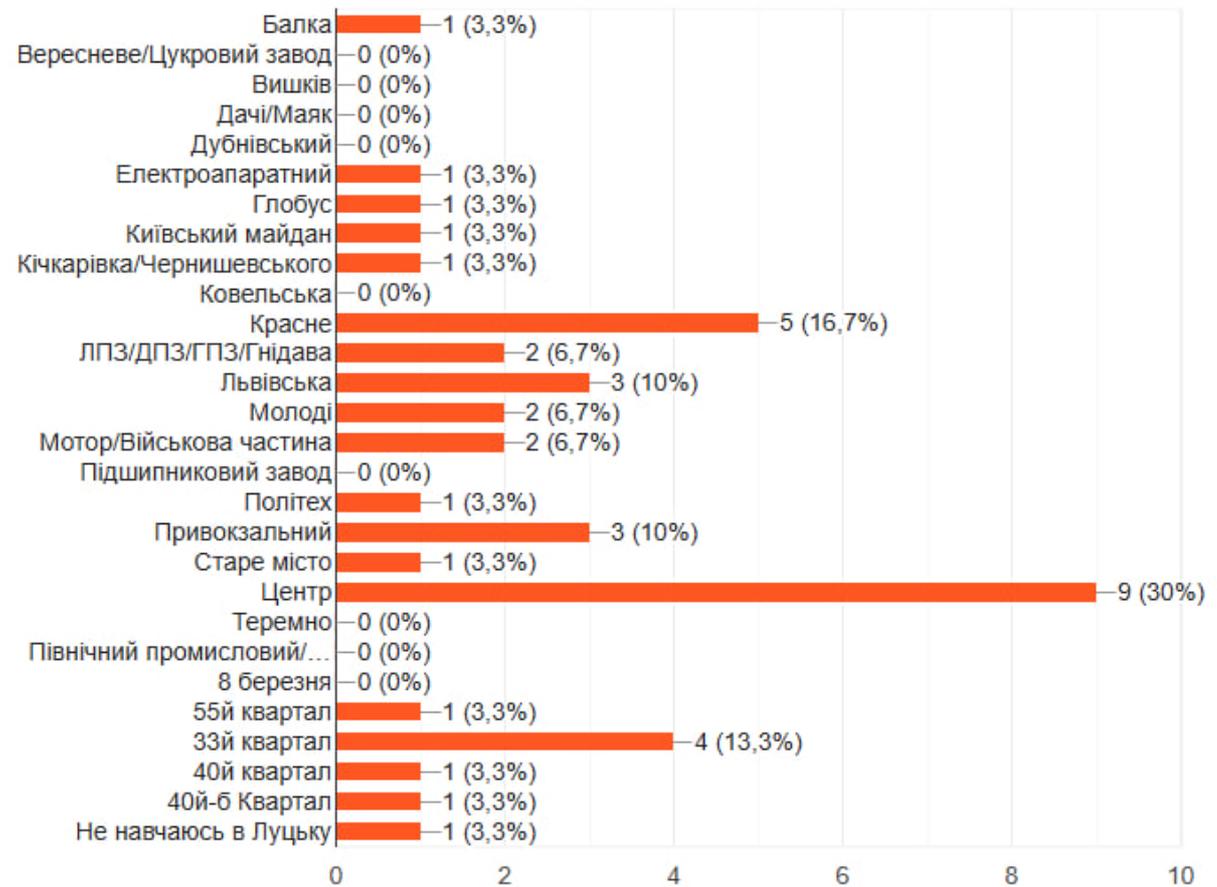
Район/и, де ви працюєте/навчаєтесь

(Розташування районів взято з:

[https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?](https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024)

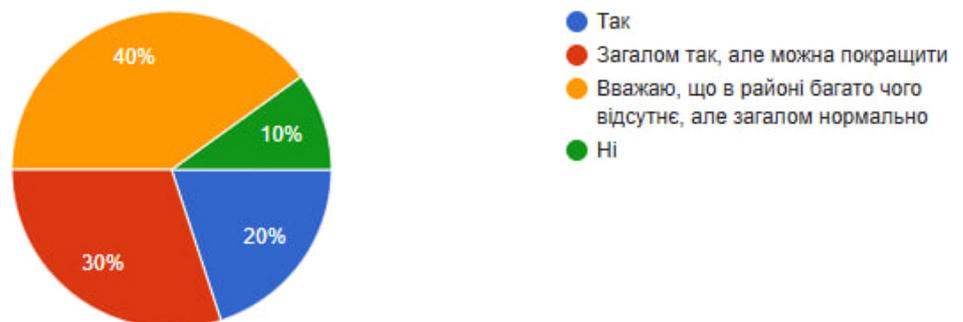
[v=23042024](#) 4-а сторінка):

30 відповідей

Чи задоволені ви інфраструктурою, загальним виглядом, комунікаціями, зручностями тощо району, де ви працюєте/навчаєтесь?

30 відповідей

Продовження додатку Г

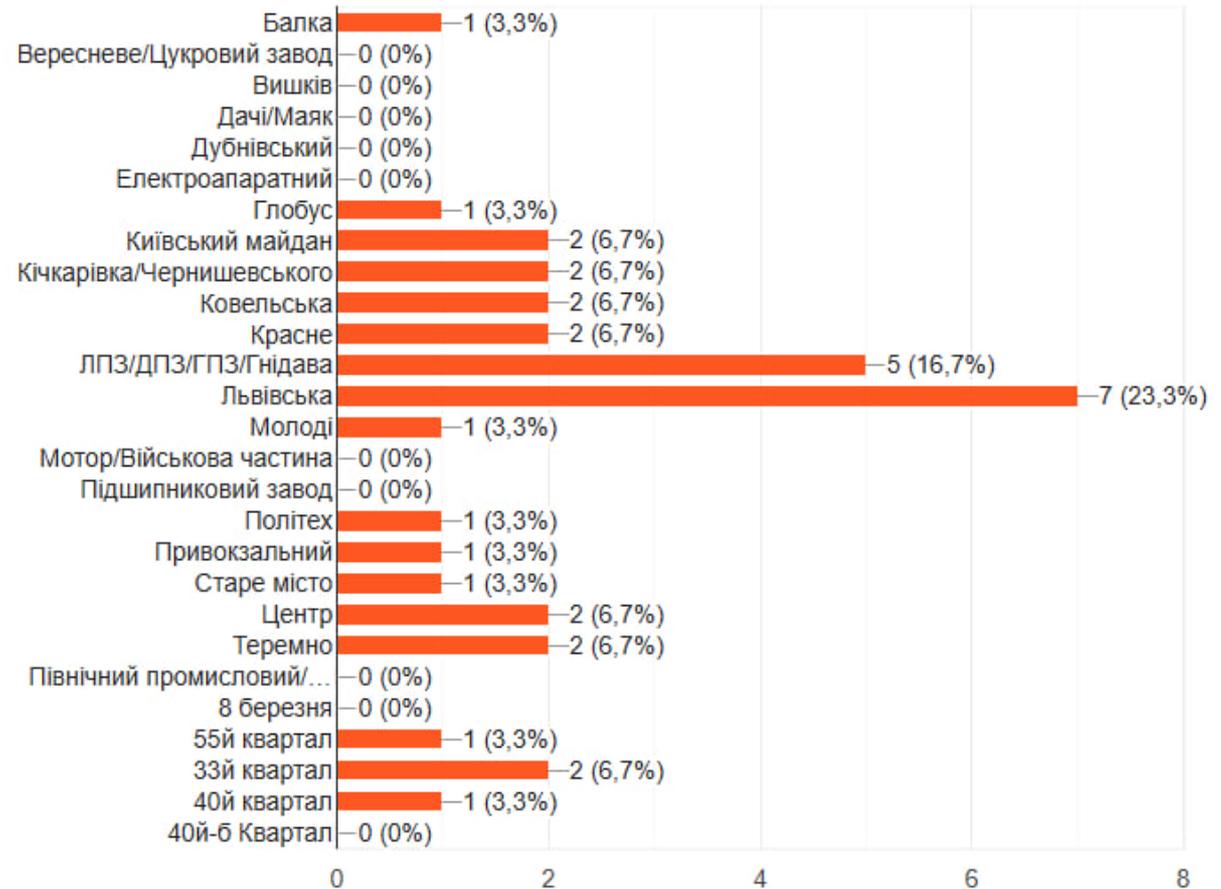
Район/и, де ви проживаєте

(Розташування районів (рисунок вище) взято з:

[https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?](https://uvl.algorytm.ngo/static/documents/sociological-survey.pdf?v=23042024)

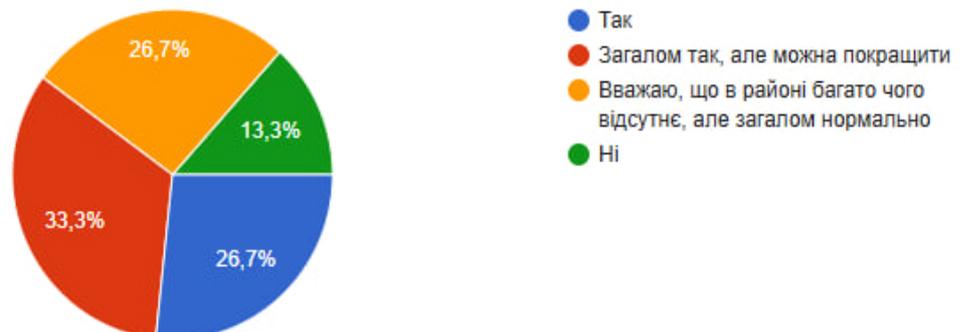
[v=23042024](#) 4-а сторінка):

30 відповідей

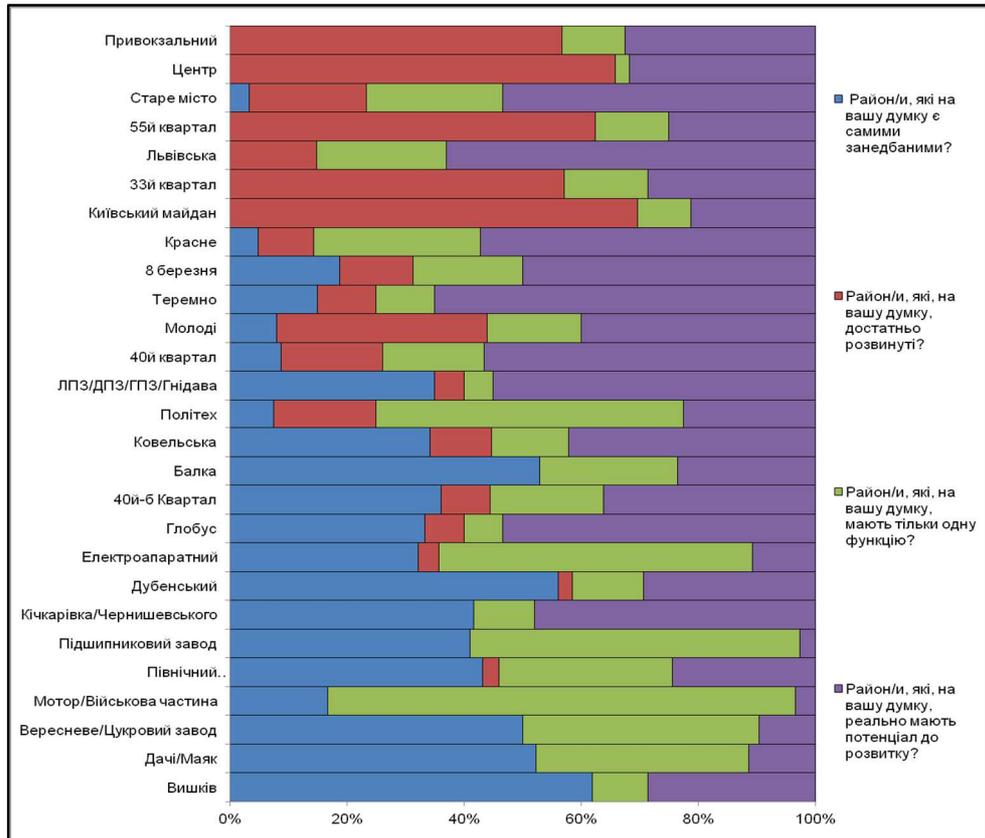
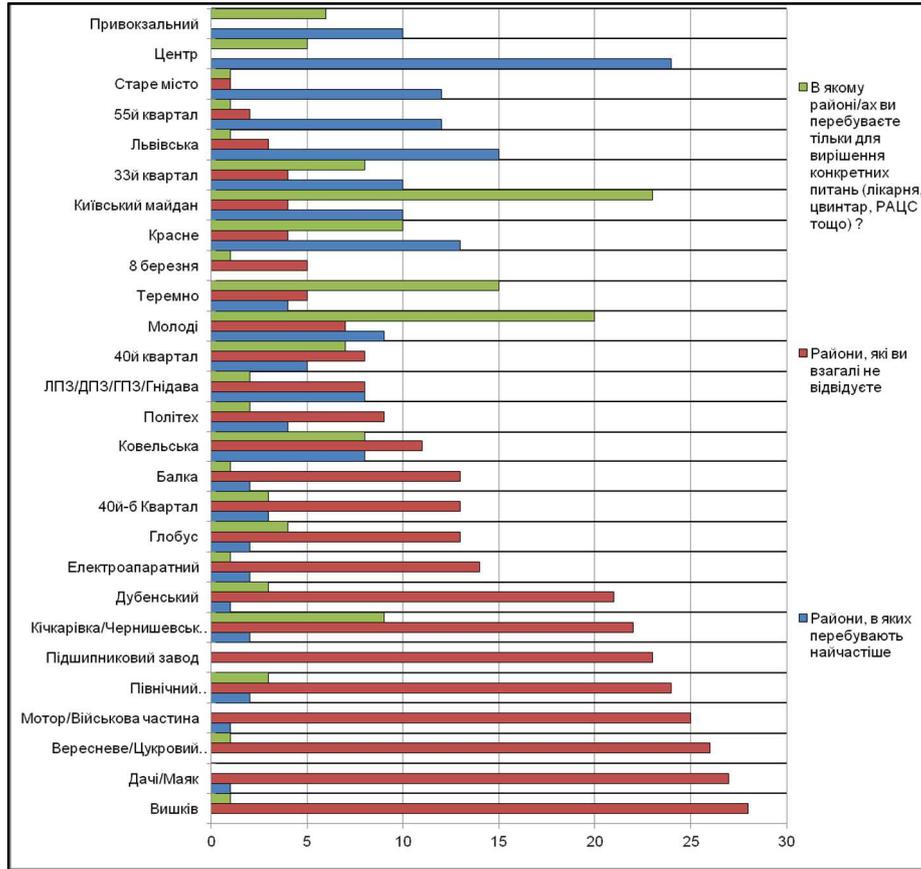
Чи задоволені ви інфраструктурою, загальним виглядом, комунікаціями, зручностями тощо району, де ви проживаєте?

30 відповідей

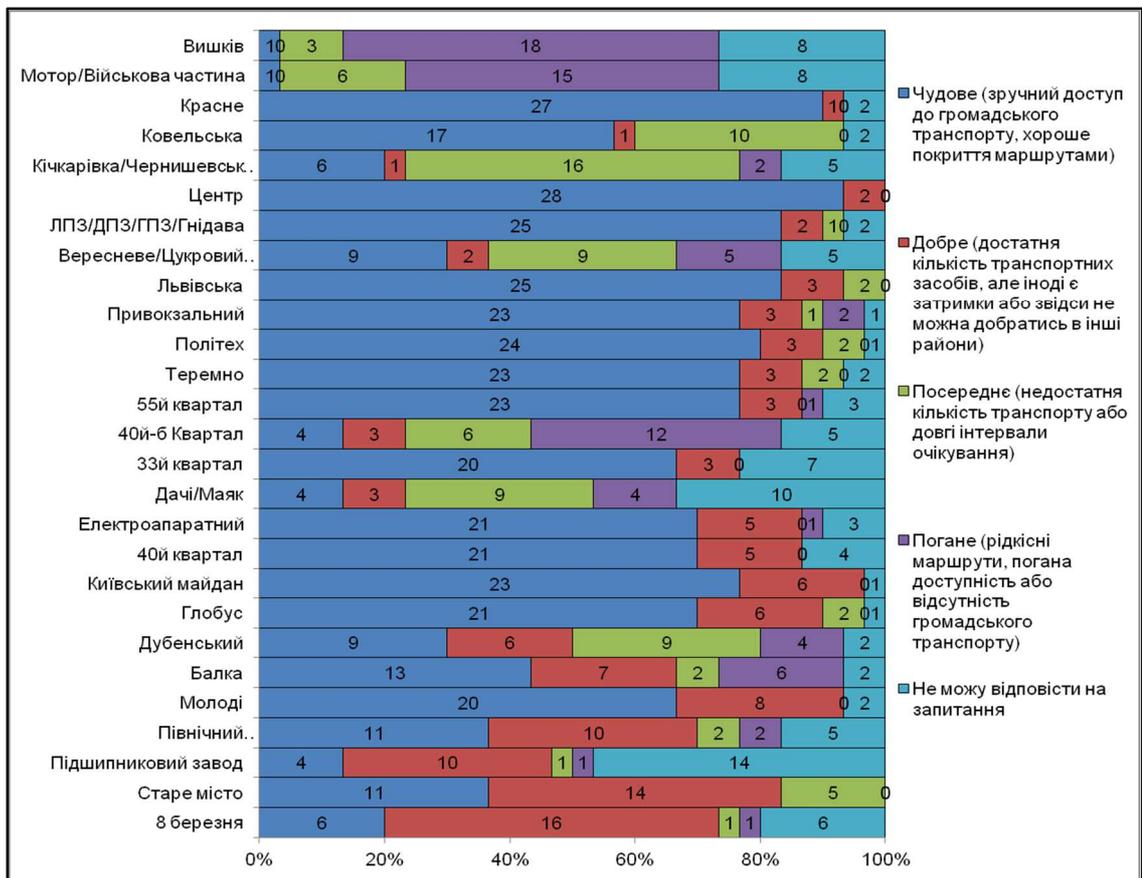
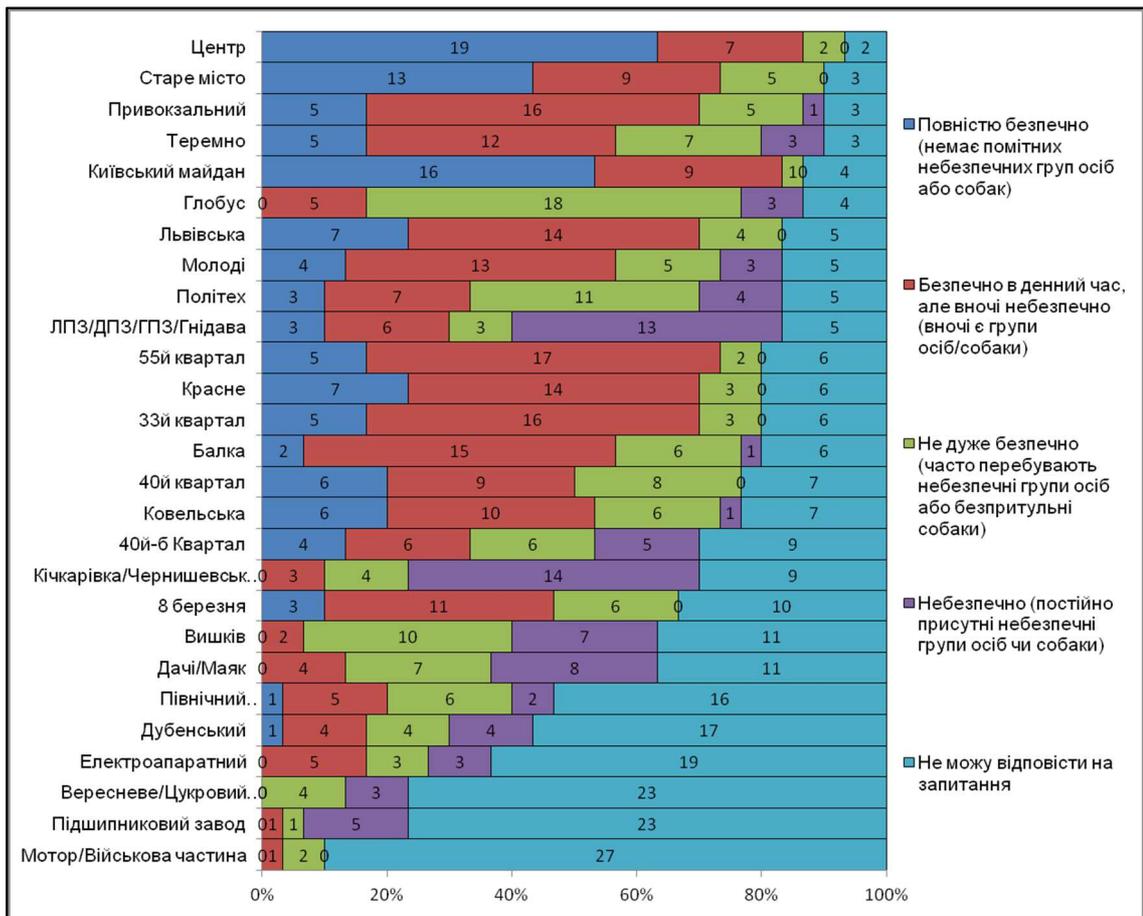

Додаток Д

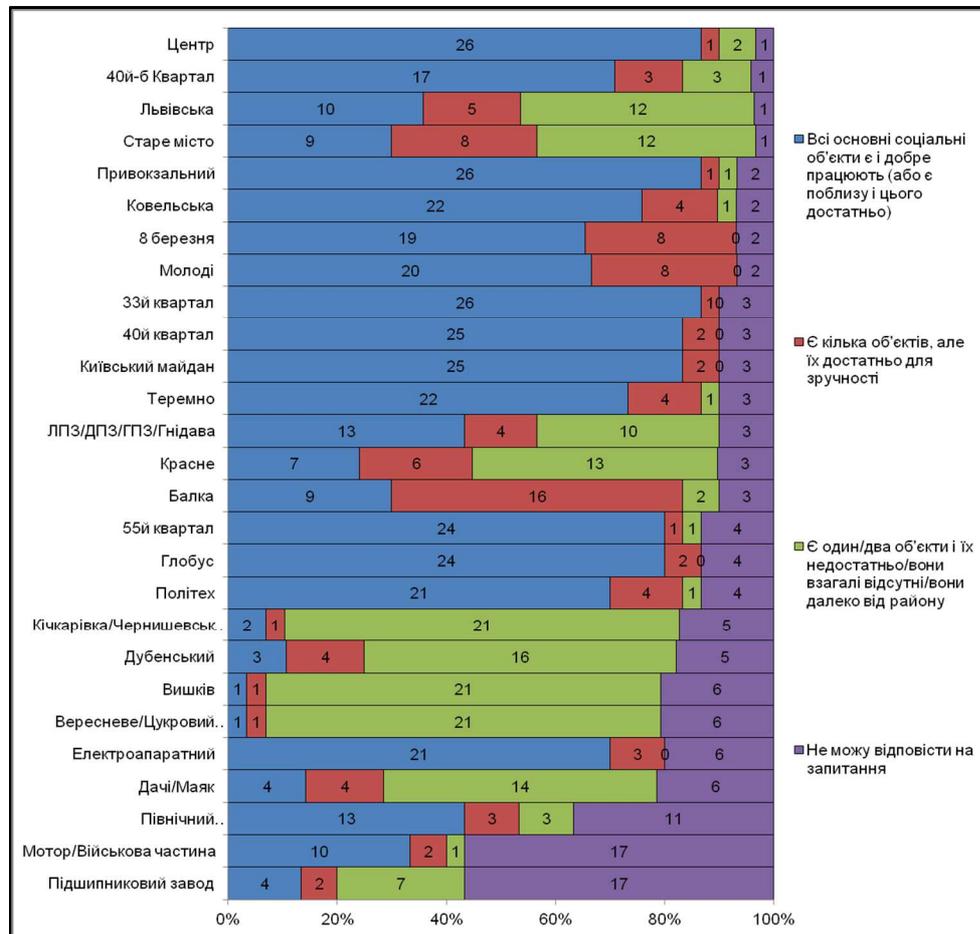
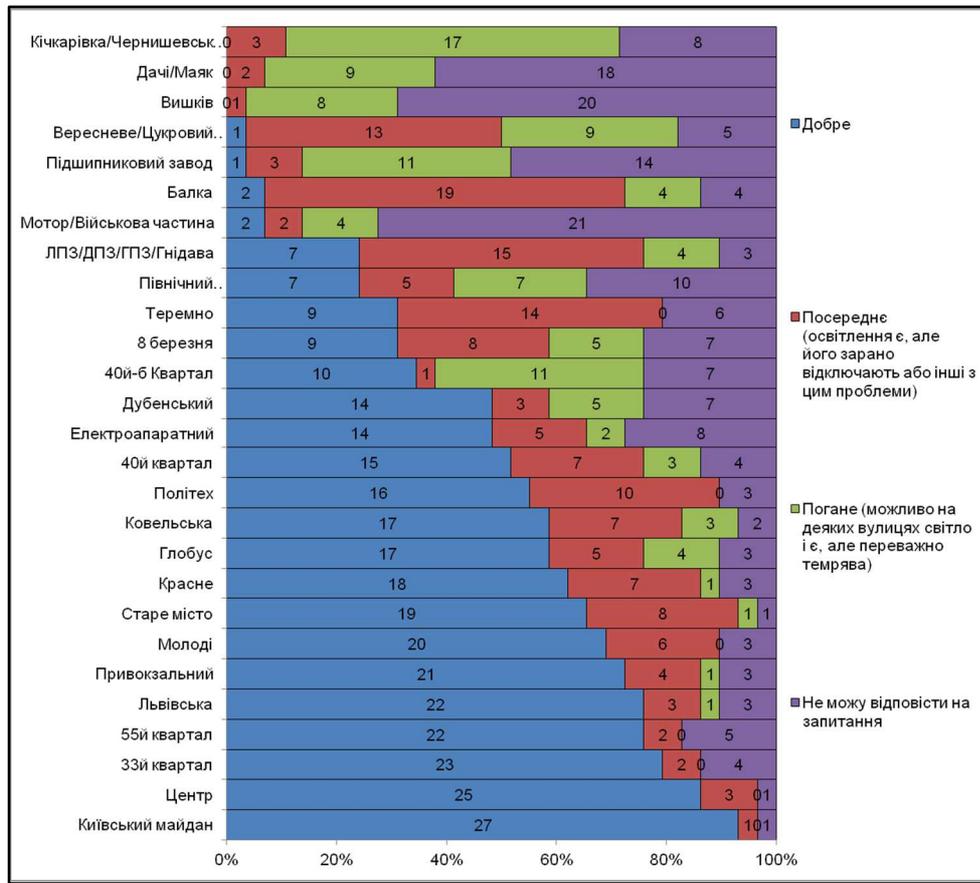
Результати Анкетування №2 «Проблеми районів міста Луцьк»

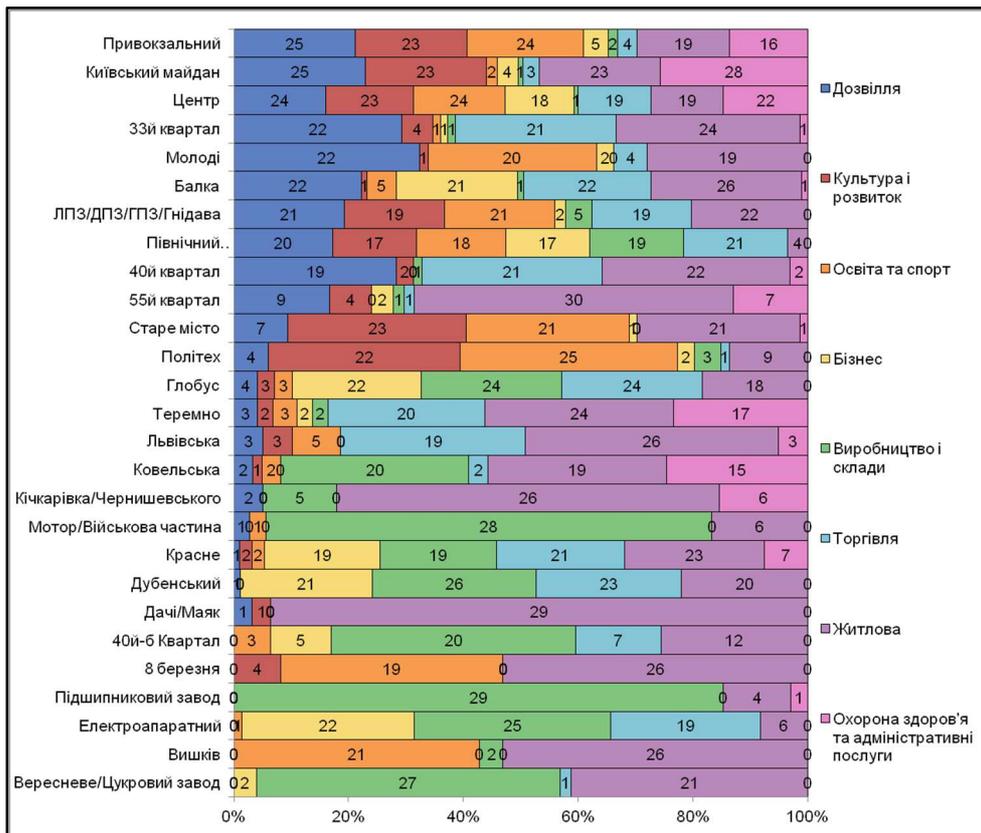
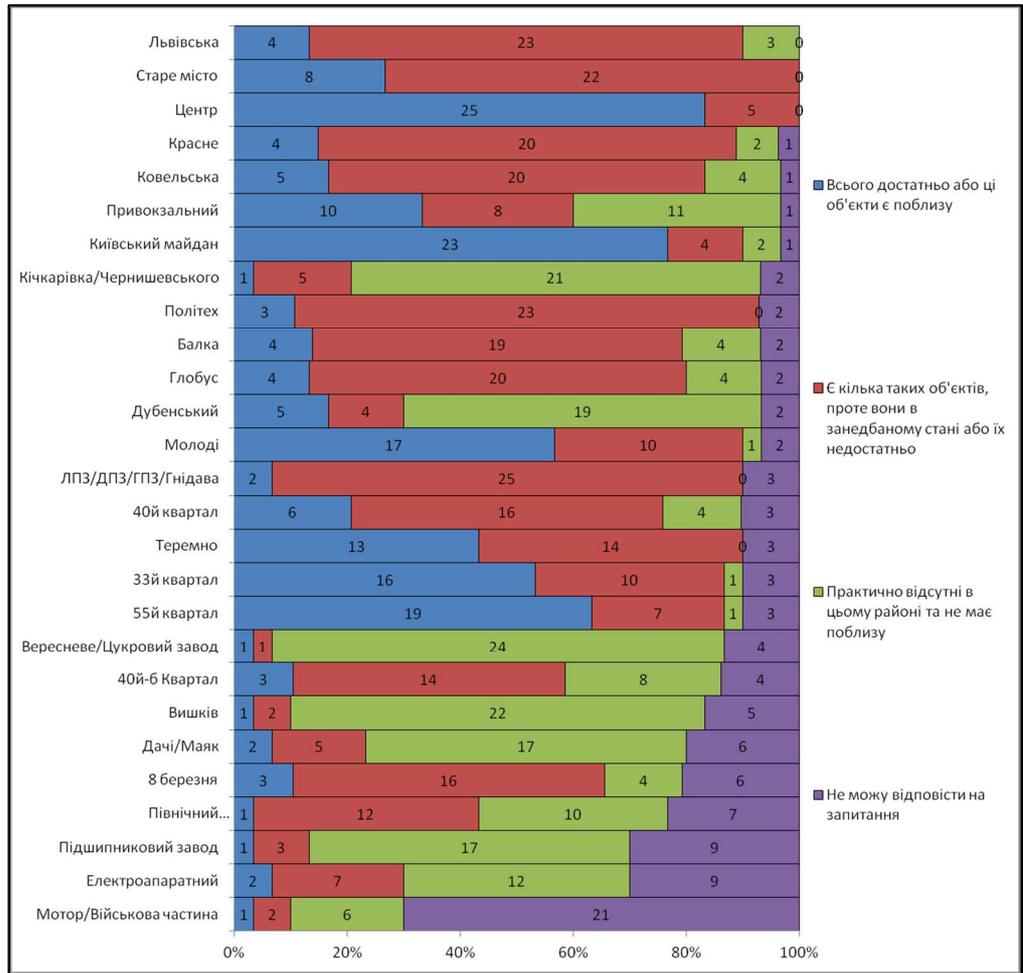
Продовження додатку Д

Продовження додатку Д

Продовження додатку Д

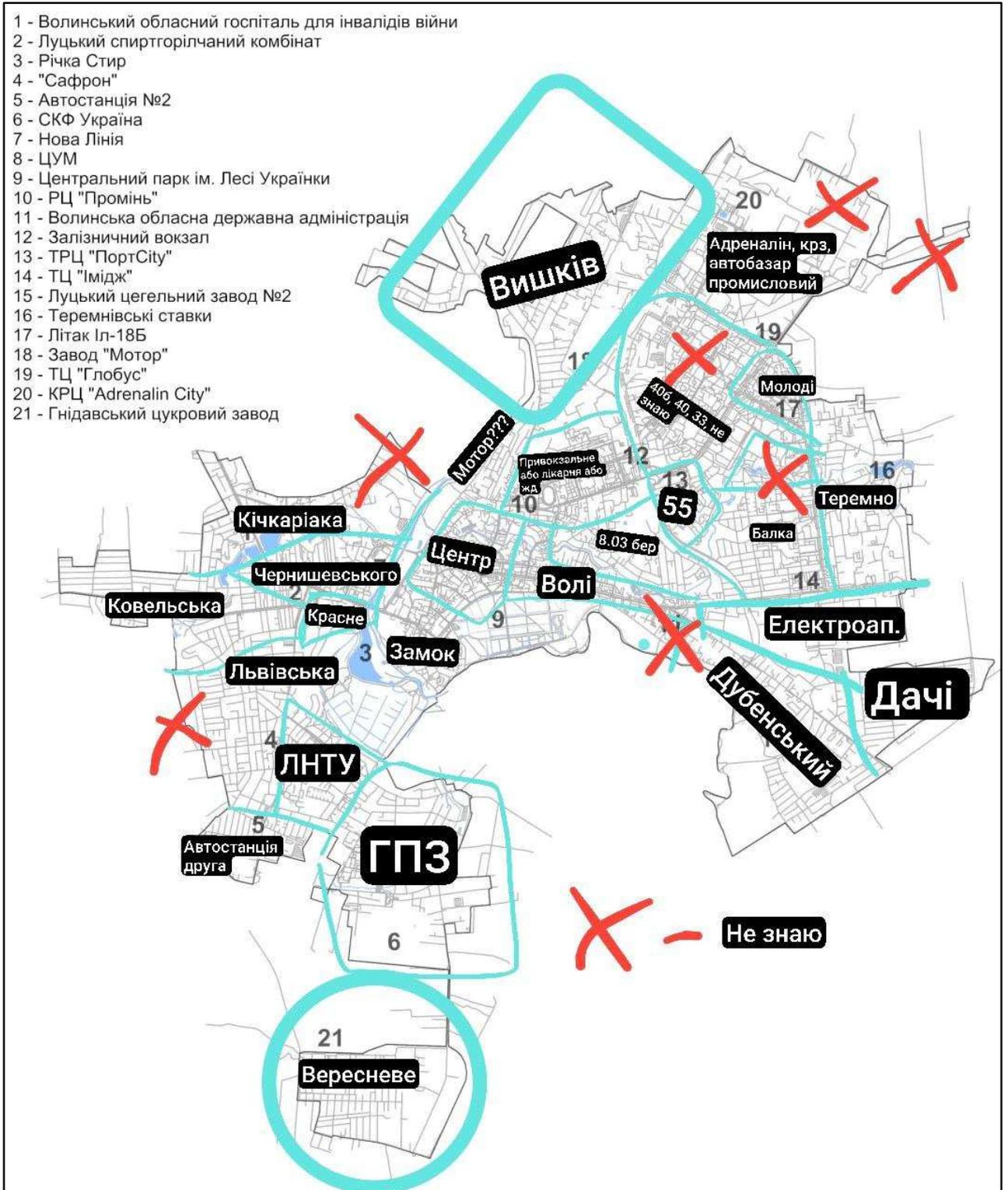

Продовження Додатку Д

Як основні проблеми районок, на вашу думку?	Потайні стан доріг (або наявність небезпечних перехрестів)	Постійні хащі	Постійні проблеми з сміттям або наявне стійке сміттєзвалище	Наявність мертвих зон (пустирі, несобудовані, "заброшені" хащі)	Недостатня освітленість	Потайні стан придатних територій (стари або звалища дрібних майданчиків, лавки)	Відсутність зон для відпочинку та громадських просторів	Надмірна щільність забудови	Небезпечні групи осіб	Часте скурчення безпритульних собак	Постійні конфлікти між мешканцями районок	Скурчення підлітків у результаті відсутності для них простору	Часте вивільнення районок	Потайні вулиці	Недостатня забезпеченість громадським транспортом	Часті проблеми з комунальними (відсутність води/світла, газу тощо)	Повна або часткова відсутність інфраструктурних елементів для мешканців районок	Відсутність зон для вигулу тварин	Часті випадки перевищення швидкості водимої або прибуття транспорту (без глушників)	Постійні аварії (від смітників, відстійників, забруднень водними топами)	Неможливість відповісти
Кієвська/Чернівецького	23	21	9	18	18	25	24	1	17	17	0	18	17	22	16	1	24	4	5	2	4
Вала	12	12	5	18	26	22	14	1	23	18	4	8	10	20	2	2	23	15	18	0	3
Ковельська	21	20	6	12	13	15	20	2	19	15	2	21	22	9	0	0	22	4	15	2	5
Вересине/Пуховий завод	19	15	5	23	12	20	20	1	13	8	4	15	0	20	10	1	16	5	10	19	10
ПТВ/ДПЗ/ПЗГ/Івава	20	18	10	11	19	13	16	2	17	12	4	22	20	8	0	0	17	12	11	3	5
Північний промисловий/А.Древалін/Уша/КРЗ	12	21	13	21	19	17	16	0	12	17	5	13	0	8	18	0	21	6	7	0	9
Дубельський	25	20	14	11	16	19	16	2	8	4	0	12	2	15	16	0	18	7	12	1	6
Вилків	17	18	3	12	10	14	14	1	9	10	1	16	5	19	14	0	16	6	14	16	11
ФІК-6 Квартал	8	13	4	4	20	18	15	2	19	17	1	15	11	15	2	0	16	11	9	1	7
Теремно	20	9	0	12	10	16	17	1	19	14	0	4	1	13	2	16	20	8	10	1	4
Навська	21	6	16	6	11	12	18	1	17	15	0	25	1	0	0	0	17	4	18	3	2
Політех	20	13	2	7	12	17	19	2	14	8	0	6	4	16	1	0	20	11	11	5	3
Криве	22	11	7	9	9	9	14	0	14	13	7	15	15	4	0	0	19	1	13	1	5
Електропаратий	8	18	3	16	18	17	16	1	6	11	4	4	4	20	1	0	16	7	7	0	8
Делі/Маяк	19	12	8	15	10	12	12	0	13	13	1	4	3	18	1	0	14	4	11	2	12
Зін квартал	16	0	4	1	20	11	11	3	14	15	0	20	7	3	0	0	20	12	9	1	7
Глобус	8	17	10	13	9	15	18	1	10	6	0	19	3	4	2	0	13	9	8	0	6
Піщипковий завод	20	12	11	11	11	17	12	0	7	12	0	1	3	16	0	0	12	5	3	12	17
ФІК квартал	5	0	3	1	18	14	14	2	17	12	0	16	11	4	0	0	19	7	11	1	8
Старе місто	4	12	3	10	13	10	15	1	9	9	0	18	2	1	1	0	21	6	8	1	5
8 березня	13	14	1	13	11	15	13	1	6	2	0	14	1	10	1	0	19	5	3	1	11
Молоді	8	1	10	2	18	17	10	2	10	7	2	10	0	1	0	0	18	7	13	1	7
Мотор/Віська частина	3	10	11	3	12	9	11	0	11	4	0	1	0	17	18	0	12	3	5	1	17
Київський майдан	0	1	0	15	19	6	7	1	9	8	0	17	2	2	1	0	19	4	9	1	6
Провозальний	1	0	0	8	16	9	10	1	9	11	0	13	3	1	1	0	20	4	10	3	4
50й квартал	1	0	1	1	22	6	12	6	5	4	0	18	1	4	0	0	19	10	5	1	7
Центр	0	0	0	2	16	3	4	1	8	5	0	26	1	3	0	0	19	7	18	0	3

Додаток Е

Результати Анкетування №3 «Вернакулярні райони». Приклад №1
загальної ментальної мапи, заповненої респондентом

Продовження додатку Е

Результати Анкетування №3 «Вернакулярні райони». Приклад №2 загальної ментальної мапи, заповненої респондентом

